ԱՒԱԳ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ, ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ԵՒ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ
ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՑ
ԱՆԹԻԼԻԱՍ
2026

ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԵԱՆՑ

ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

ՔՀՆ. *Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս։ Ամէն։*

Հայր մեր, որ յերկինս ես, սուրբ եղիցի անուն քո։ Եկեսցէ արքայութիւն քո։ Եղիցին կամք քո՝ որպէս յերկինս եւ յերկրի։ Զհաց մեր հանապազորդ տո՛ւր մեզ այսօր։ Եւ թո՛ղ մեզ զպարտիս մեր, որպէս եւ մեք թողումք մերոց պարտապանաց։ Եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն. այլ՝ փրկեա զմեզ ի չարէ։ Զի քո է արքայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս։ Ամէն։

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, եթէ գչրթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ գօրհնութիւնս քո։*

ՍԱՐԿ. *Օրհնեալ է Աստուած։*

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, եթէ գչրթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ գօրհնութիւնս քո։*

ՍԱՐԿ. *Գովեալ է Աստուած։*

ՔՀՆ. *Օրհնեալ համագոյ եւ միաւանական անբաժանելի Սուրբ Երրորդութիւնն՝ Հայր եւ Որդի եւ Հոգի Սուրբ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

ՍԱՂՄՈՍ

ԴՊՐ. *Տէ՛ր, ի՛նչքան չատ են գիս նեղողները, ի՛նչքան չատ են ինծի դէմ ելլողները։ Շատերը ինծի համար կ՚ըսեն. «Անկարելի է որ Աստուած զինք փրկէ»* (Սղ 3.1–8)։

Բայց դուն, ո՛վ Տէր, դո՛ւն ես պաշտպան վահանս, դո՛ւն ես փառքս, գլուխս բարձր պահողը։ Ամբողջ ձայնով Տիրոջ աղաղակեցի, եւ իր սուրբ լեռնէն պատասխան տուաւ ինծի։

Ես կը պառկիմ կը քնանամ, վստահ՝ որ դիշերն ամբողջ Տէրը զիս կը պահպանէ։ Ուստի բնա՛ւ չեմ վախնար բիւրաւոր այն մարդոցմէ, որոնք ամէն կողմէ զիս կը պաշարեն։

Ե՛լ, ո՛վ Տէր, փրկէ՛ զիս, ո՛վ իմ Աստուածս, ապտակ մը տուր թշնամիներուս, փշրէ՛ ամբարիշտներուն ակռաները։ Փրկութիւնը դո՛ւն կու տաս, Տէ՛ր, թող օրհնութիւնդ ժողովուրդիդ վրայ ըլլայ։

Ո՛վ Տէր, փրկիչ Աստուածս, ցերեկը կ՚աղաղակեմ քեզի, դիշերը քու դիմացդ կը հեծեծեմ։ Ընդունէ՛ աղօթքս, ակա՛նջ տուր հեծեծանքիս (Սղ 88 87.1–18)։

Որովհետեւ չարչարանքներով ողողուեցայ, մահուան դուռը հասայ։ Կարծես արդէն մահափոս դրուած ըլլամ, անօգնական մնացեր եմ ամենեւին, մեռելներուն մէջ լքուած։

Գերեզմանին մէջ պառկող սպաննուած այն մարդոց պէս՝ որ դուն այլեւս չե՛ս յիշեր, որոնց այլեւս չես օգներ։

Զիս մահափոսին խորը նետեցիր, մահուան խաւար անդունդին մէջ։ Գլխուս թափեցիր սրտմտութիւնդ, որ ալիք առ ալիք ծանրացաւ վրաս։

Իմ ծանօթներս ինձմէ հեռացուցիր, զիս պժգալի դարձուցիր անոնց աչքին. մինակութեանս մէջ բանտուեցայ, եւ ելք չունիմ։

Աչքերս տկարացան տառապանքներէս, օրն ի բուն քեզի՛ կ՚աղաղակեմ, Տէ՛ր, ձեռքերս բացած՝ քեզի՛ կ՚աղօթեմ։ Մեռելներուն համար հրաշք կ՚ընե՞ս դուն, ստուերները կրնա՞ն ելլել քեզ գոհաբանել։

Գերեզմանին մէջ մէկը կը խօսի՞ քու սիրոյդ մասին,

հաւատարմութեանդ մասին կը պատմուի՞ կորուստի այդ վայրին մէջ։ Հոն՝ խաւարին մէջ, հրաշքներդ կը ճանչցուի՞ն, մոռացութեան այդ երկրին մէջ արդար գործերդ կը գիտցուի՞ն։

Բայց ես, ո՛վ Տէր, քեզի՛ կ՚աղաչեմ, առտու կանուխէն իմ աղօթքս քեզի՛ կը ներկայացնեմ։ Ինչո՞ւ կը մերժես զիս, Տէ՛ր, ինչո՞ւ ինձմէ երեսդ կը դարձընես։

Մանկութենէս ի վեր կը տառապիմ, եւ ահա մահամերձ եմ, քու ահաւոր պատիժդ՝ չուարած եւ անճրկած։ Բարկութիւնդ գլխուս թափեցիր, սարսափելի հարուածներդ զիս ոչինչի վերածեցին։

Հեղեղի պէս՝ օրն ի բուն անոնք չուրջս կը դառնան, ամէն կողմէ միասնաբար զիս պաշարելով։ Սիրելիներս ու բարեկամներս ինձմէ հեռացուցիր. միայն խաւարը մնաց ինծի ընկեր։

Օրհնաբանէ՛ Տէրը, ո՛վ իմ անձս, օրհնաբանէ՛ անոր սուրբ անունը, ո՛վ իմ էութիւնս ամբողջ։ Օրհնաբանէ՛ Տէրը, ո՛վ իմ անձս, եւ մի՛ մոռնար անոր բոլոր պարգեւները (Սղ 103 102.1–22)։

Ա՛ն է որ կը քաւէ բոլոր մեղքերդ, կը բժշկէ բոլոր հիւանդութիւններդ։ Ա՛ն է որ կեանքդ կը փրկէ կորուստէն, եւ իր սիրովն ու գթութեամբը կը պարուրէ քեզ։

Ա՛ն է որ բարիքներով կը լեցնէ քու կեանքդ, այնպէս՝ որ միշտ երիտասարդ մնաս, արծիւներուն պէս։ Տէրը բոլոր զրկեալներուն արդարութիւն կը հատուցանէ, եւ անոնց իրաւունքը կը պաշտպանէ։

Անիկա իր կամքը յայտնեց Մովսէսին, եւ իր գործերը

յայտնեց Իսրայէլի որդիներուն։ Ողորմած եւ բարեգութ է Տէրը, համբերատար եւ գթառատ։

Անիկա մեզ չի մեղադրեր մինչեւ վերջ, յաւիտենապէս մեզի դէմ ոխ չի պահեր։ Մեր մեղքերուն համեմատ չի՛ պատժեր մեզ, մեր անօրէնութիւններուն համեմատ չի՛ հատուցեր։

Այլ՝ որքան ալ երկինքը բարձր է երկրէն, այնքան մեծ է իր հոգածութիւնը իրմէ ակնածողներուն հանդէպ. որքան հեռու է արեւելքը արեւմուտքէն, այնքան մեզմէ հեռացուց մեր յանցանքները։

Ինչպէս հայր մը կը գուրգուրայ իր զաւակներուն վրայ, այնպէս Տէրը կը գուրգուրայ իրմէ ակնածողներուն վրայ, որովհետեւ ինք լաւ գիտէ մեր կազմուածքը, եւ չի մոռնար որ հողեղէն ենք։

Արդարեւ մարդուս կեանքը խոտի կը նմանի, կը ծաղկի այնպէս՝ ինչպէս վայրի ծաղիկը. երբ խորչակը անոր վրայ կը փչէ՝ ա՛լ կը դադրի գոյութիւն ունենալէ, անոր տեղն իսկ չես գիտնար։

Սակայն Տիրոջ հոգածութիւնը անվախճան է, անոր արդարութիւնը մչտական է իրմէ ակնածողներուն հանդէպ, անոնց հանդէպ՝ որոնք իր ուխտին հաւատարիմ են, եւ չեն մոռնար գործադրել իր հրահանգները։

Տէրը իր գահը երկինքի մէջ հաստատեց, իր թագաւորութիւնը ամենուն վրայ տարածեց։ Օրհնաբանեցէ՛ք Տէրը, ո՛վ հրեշտակներ, անոր հրամանները լսող եւ գործադրող հզօր էակներ։

Օրհնաբանեցէ՛ք Տէրը, դուք՝ որ անոր բանակն էք եւ

անոր կամքը կատարող պաշտօնեաները։ Օրհնաբանեցէ՛ք Տէրը, դուք՝ բոլո՛ր ստեղծուածներ, որովհետեւ անոր տէրութիւնը ամենուրեք կը տարածուի։ Օրհնաբանէ՛ Տէրը, ո՛վ իմ անձս։

Տէ՛ր, լսէ՛ իմ աղօթքս, դուն՝ որ հաւատարիմ ես՝ ականջ դիր աղաչանքներուս, դուն՝ որ արդար ես՝ պատասխա՛ն տուր ինծի։ Ես քու ծառադ եմ, գիս դատաստանի մի՛ ենթարկեր, որովհետեւ չկա՛յ կենդանի արարած մը որ քու դիմացդ արդարանայ (Սղ 143 142.1–12)։

Թշնամին գիս հալածեց, կեանքս հողին հաւասարեցուց, եւ գիս խաւար աչխարհին բնակիչ դարձուց, արդէն մեռած մարդոց պէս։ Հոգիս խռովքի մէջ է, սիրտս կը սոսկայ։

Կը յիշեմ անցեալ ժամանակները, կը խորհիմ քու բոլոր գործերուդ մասին, կը խոկամ ըրածներուդ մասին։ Ձեռքերս քեզի՛ կ՚երկարեմ օգնութեան համար. ծարաւ հողի պէս՝ հոգիս ծարա՛ւ է քեզի։

Շո՛ւտ ըրէ, Տէ՛ր, պատասխա՛ն տուր, հոգիս արդէն կը մարմրի. ինձմէ երես մի՛ դարձըներ, մի՛ ձգեր որ ողջ-ողջ գերեզման իջնեմ։ Ամէն առաւօտ ինծի սէրդ լսել տուր, որովհետեւ ես քեզի՛ վստահեր եմ։

Ահա քեզի՛ կը դիմեմ, ցոյց տուր՝ ի՛նչ ճեւով կ՚ուզես որ ապրիմ։ Տէ՛ր, ազատէ՛ գիս թշնամիներէս, ես քեզ իմ ապաւէնս դարձուցի։

Քու կամքդ կատարել սորվեցուր ինծի, որովհետեւ իմ Աստուածս ես դուն. քու բարի Հոգիդ գիս ուղիղ ճամբով թող առաջնորդէ։

Տէ՛ր, քու անունդ փառաւորելու համար՝ ազատէ՝

կեանքս. դուն՝ որ արդար ես, այս նեղութենէն դո՛ւրս բեր իմ անձս։ Ինծի հանդէպ սէրդ ցոյց տուր. թշնամիներս ոչնչացո՛ւր, բնաջնջէ՛ բոլոր անոնք որոնք ինծի նեղութիւն կուտան, որովհետեւ քու ծառադ եմ ես։

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ։

Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ՔԱՐՈԶ

ՍԲԿ. *Զարթուցեալքս ամենեքեան ի հանգստենէ քնոյ, զոր չնորհեաց մեզ մարդասէրն Աստուած ի մխիթարութիւն եւ ի սփոփանս տկարութեան մերում, եւ եկեալքս միաբան հոգեւոր երգով ի փառաբանութիւն եւ ի պատիւ ամենասուրբ անուան Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի, ահիւ եւ դողութեամբ կացցուք յաղօթս առաջի նորա եւ գոհացարուք զնմանէ ի գիշերային ժամուս յայսմիկ վասն իրաւանց եւ արդարութեան նորա, որ ընտրեաց զմեզ ողորմութեամբն իւրով եւ չնորհեաց մեզ բերել զնմանութիւն երկնային հրեշտակացն ի փառաբանիչս Տեառն Աստուծոյ ամենեցուն եւ մեզ լինիլ։ Եւ մեք, այսուհետեւ սրբելով զանձինս մեր ի խղճէ եւ ի չար գործոց, համբարձցուք զձեռս մեր ի սրբութիւն առանց բարկութեան եւ երկմտութեան, հաւատով խնդրեսցուք ի նմանէ զքաւութիւն եւ զթողութիւն յանցանաց մերոց՝ խոստովան լինելով զգաղտնիս սրտից մերոց ծածկագիտին Աստուծոյ։ Որպէս զի, ընդունելով զպաղատանս մեր աղօթիւք եւ բարեխօսութեամբ ամենայն սրբոց, չնորհեսցէ մեզ մարդասէրն Աստուած կեալ առաքինութեամբ եւ անարատ վարուք ըստ կամաց նորա յայսմ աշխարհիս եւ արժանաւոր լինելով յաւիտենական եւ երկնային խորանացն, զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն Աստուած՝ Յիսուս Քրիստոս. Տէր մեր, կեցո եւ ողորմեա՛։*

ՔՀՆ. *Կեցո՛, Տէ՛ր։*

ՍՐԿ. *Զօրս զայս խաղաղութեամբ անցուցանել հաւատով ի Տեառնէ խնդրեսցուք։*

ՔՀՆ. *Շնորհեա՛, Տէ՛ր։*

ՍՐԿ. *Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան անճանց մերոց ի Տեառնէ խնդրեսցուք։*

ՔՀՆ. *Շնորհեա՛, Տէ՛ր։*

ՍՐԿ. *Զքաւութիւն եւ զթողութիւն յանցանաց մերոց՝ ի Տեառնէ խնդրեսցուք։*

ՔՀՆ. *Շնորհեա՛, Տէ՛ր։*

ՍՐԿ. *Զսրբոյ խաչին մեծ եւ կարող զօրութիւնն յօգնութիւն անճանց մերոց՝ ի Տեառնէ խնդրեսցուք։*

ՔՀՆ. *Շնորհեա՛, Տէ՛ր։*

ՍՐԿ. *Եւ եւս միաբան վասն ճչմարիտ եւ սուրբ հաւատոյս մերոյ՝ զՏէր աղաչեսցուք։*

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ՍՐԿ. *Զանճինս մեր եւ զմիմեանս Տեառն Աստուծոյ ամենակալին յանճն արասցուք։*

ՔՀՆ. *Քեզ՝ Տեառնդ, յանճն եղիցուք։*

ՍՐԿ. *Ողորմեա՛ց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան քումմ. աւասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։*

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ԱՂՕԹՔ

Շնորհակալութիւն կը յայտնենք քեզի, ո՛վ Տէր, մեր Աստուածը, որ հանգիստ ու խաղաղ քուն մը պարգեւեցիր մեզի, եւ արթնցնելով՝ կարելիութիւնը տուիր, որ առաւօտ կանուխ երկրպագենք քու ահաւոր ու փառաւոր եւ սուրբ անունիդ։ Կ՚աղաչենք քեզի, Տէր, թոյլ տուր որ խաղաղութեամբ անցընենք այս օրը, եւ մեր պանդուխտի ամբողջ կեանքի ընթացքին մեզ քու երկիւղովդ ամրացուր եւ պահպանէ. որպէսզի այս աշխարհի մէջ փորձութիւններէ հեռու եւ անարատ կեանքով

մը ապրելէ ետք, յաւիտենական կեանքիդ անխոռով եւ խաղաղ նաւահանգիստը հասնինք՝ մեր Տիրոջ եւ Փրկչին՝ Յիսուս Քրիստոսի չնորհքովն ու մարդասիրութեամբը։ Անոր հետ քեզի՝ Հօրդ եւ Սուրբ Հոգիին կը վայելեն փառքը, իշխանութիւնն ու պատիւը. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։
Աստուծոյ երկիրպագեսցուք։

Բարերա՛ր Տէր, քու սիրովդ նայէ քեզի երկրպագողներուս եւ սուրբ անունդ փառաբանողներուս։ Ամենազո՛ր Տէր, խաղաղացո՛ւր մեզ բոլորս սատանայական խռովութիւններէն եւ աչխարհէն եկող ալիքներէն։ Քու խաղաղութեան հրեշտակդ դրկէ մեզի, որպէսզի մեր կողքին ըլլայ եւ մեզ անխռով պահէ օր ու գիչեր, արթուն ըլլանք թէ հանգիստի մէջ։ Որպէսզի բարեպաչտութեամբ եւ արժանաւոր կերպով քեզի ծառայելով այս կեանքի մէջ, ո՛վ Տէր, հասնինք քու երկնաւոր յաւիտենական արքայութեանդ, որ սկիզբէն ի վեր պատրաստեցիր քու սուրբերուդ. եւ անոնց հետ միասին չնորհակալութեամբ փառաւորենք քեզ՝ Հայր եւ Որդի եւ Սուրբ Հոգի, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Ա.Ջ

ԴՊՐ. *Օրհնեսցուք ըզՏէր զի փառաւոք է փառաւորեալ։*

Անեղն ի Հօրէ ծընեալ Որդի յանէից գոյացոյց գեղեալքս գերկնային եւ գերկրաւոր էութիւն. արարածք ամենայն տուք փառս արարչին յաւիտենից։

Պատկեր աներեւոյթ փառացըն Հօր, ի պատկեր բարերարութեան իւրոյ արար ըզմարդկային բընութիւնս. արարածք ամենայն տուք փառս արարչին յաւիտենից։

Լոյսն ի Հօրէ լուսոյ ծագեալ լուսափայլ զարդարեաց զԱդամ, ի դրախտին եդեալ անմահ տընկոցն երկրագործ. արարածք ամենայն տուք փառս արարչին յաւիտենից։

Եկայք որդիք մարդկան այսօր ողբասցուք ըզհօրն ըզվըրտանգ. որ մերկացաւ մեղօք ըզփառս արարչին, եւ զգեցաւ զթըզենւոյն ծածկոյթ փոխանակ անճառ լուսոյն։

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ։

Գովեցէք զՈրդին Աստուծոյ այսօր ցընծութեամբ որդիք Ադամայ, որ եկն ի խընդիր եղծեալ պատկերին. եւ գըտեալ նորոգեաց ի փառս առաջին պատմուճանին։

Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Նոր նորոգող ընութեան մերոյ Յիսուս, որ ի խորհուրդ հընութեան մարդոյն գանպըտուղն այսօր չորացուցեր զթըզենին. եւ ըզմեզ ի հնացեալ մեղաց նորոգեա ի կեանս անմահ։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Փա՛ռք հրաչափառ քու գալուստիդ, ո՛վ Տէր, օրհնեալ եւ փառաւորեալ, յաղթական եւ հրաչալի գալուստդ կ՚օրհնենք եւ կը փառաւորենք։

Մարդասէ՛ր Տէր, քու մօրդ՝ անարատ եւ սուրբ կոյսին համար, ինչպէս նաեւ քու պատուական խաչիդ համար, ընդունէ՛ մեր աղաչանքները եւ փրկէ մեզ։

ՔԱՐՈԶ

ՍԲԿ. *Եւ եւս խաղաղութեան՝ զՏէր աղաչեսցուք։*

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ՍԲԿ. *Վասն գտանելոյ մեզ զչնորհս եւ զողորմութիւն ի բարերար Տեառնէ մերմէ՝ զՏէր աղաչեսցուք։*

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ՍԲԿ. *Վասն փրկելոյ զմեզ ի գրպարտութենէ մարդկան եւ յորոգայթից սատանայի՝ զՏէր աղաչեսցուք։*

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ՍԲԿ. *Վասն ամենայն անճանց քրիստոնէից եւ տանց հաւատացելոց՝ զՏէր աղաչեսցուք։*

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ՍԲԿ. *Վասն որք ի լերինս յայրս եւ ի փապարս բնակեալ են սուրբ հարքն մեր՝ գՏէր աղաչեսցուք։*

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ՍԲԿ. *Վասն որք սաղմոսիւք եւ օրհնութեամբ կատարեն զամենայն ժամանակս կենաց իւրեանց՝ գՏէր աղաչեսցուք։*

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ՍԲԿ. *Վասն հոգւոցն հանգուցելոց, որք ճշմարիտ եւ ուղիղ հաւատով ի Քրիստոս ննջեցին՝ գՏէր աղաչեսցուք։*

ՔՀՆ. *Ձիչեա՛ Տէր, եւ ողորմեա՛։*

ՍԲԿ. *Եւ եւս՝ միաբան վասն ճշմարիտ եւ սուրբ հաւատոյս մերոյ՝ գՏէր աղաչեսցուք։*

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ՍԲԿ. *Զանձինս մեր եւ զմիմեանս Տեառն Աստուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք։*

ՔՀՆ. *Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցուք։*

ՍԲԿ. *Ողորմեա՛ց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան քումմ. աւասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։*

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

Ա.Ղ.Օ.Թ.Ք

Գոհութիւն քեզի, ո՛վ Տէր, մեր Աստուածը, որ քու ողորմութեամբդ մեզ արժանացուցիր մեր գիշերային հանգիստէն։ Մեր միտքերը եւս արժանացուր, Տէ՛ր Աստուած, որպէսզի քեզի դառնալով՝ արդարութիւն գործեն, եւ մեր աչքերը քու փրկութիւնդ տեսնեն։ Թող աստուածութիւնդ գայ եւ մեր մէջ բնակի, եւ ողորմութիւնդ հովանի եւ պահապան ըլլայ քեզի ծառայողներուն վրայ։ Անոնց հետ՝ մեզ, քու ծառաներդ եւս արժանի ըրէ, որ գիշեր-ցերեկ եւ ամէն ժամ քու պատուիրաններուդ սիրովը բռնուած՝ միշտ անոնց մասին խորհինք, եւ գոհութեամբ փառաւորենք քեզ՝ Հայր եւ Որդի եւ Սուրբ Հոգի. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտե-

նից։ Ամէն։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։
Աստուածոյ երկիրպագեսցուք։

Կենդանարար զօրութիւն եւ անմահութեան աղբիւր ես դուն, Քրիստոս Աստուած, մեր Փրկիչը, որ մեզի չնորհքը տուիր այս գիշերին արթննալու եւ քեզ գոհաբանելու ճչմարիտ գործերուդ եւ արդարութեանդ համար։ Կ՚աղաչենք քեզի, Տէ՛ր, մեր Աստուածը, մինչեւ առաւօտեան ժամը մեզ արթուն եւ պատրաստ պահէ բոլոր սուրբերուդ հետ միասին, որպէսզի անոնց հետ գոհութեամբ փառաւորենք քեզ՝ Հօրը եւ Սուրբ Հոգիին հետ միասին, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ԱԼԷԼՈՒԻԱ

ԴՊՐ. *Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։*

Զի նա ասաց, եւ եղեն, հրամայեաց, եւ հաստատեցան։ Կարգեաց զնոսա յաւիտեան, սահման եդ, որք ոչ անցանեն։

Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

Ի սկզբանէ, Տէ՛ր, զհիմունս երկրի հաստատեցեր, եւ գործք ձեռաց քոց երկինք են։ Նոքա կորընչին, եւ դու կաս եւ մընաս յաւիտեան։

Փառք եւ երկրպագութիւն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ։ Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։ Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Գոհութեամբ եւ ճչմարիտ փառաբանութեամբ անդադար կը փառաւորենք Հայրը եւ Որդին եւ Սուրբ Հոգին, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԵԱՆՑ

ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

ՔՀՆ. *Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս։ Ամէն։*

Հայր մեր, որ յերկինս ես, սուրբ եղիցի անուն քո։ Եկեսցէ արքայութիւն քո։ Եղիցին կամք քո՝ որպէս յերկինս եւ յերկրի։ Զհաց մեր հանապազորդ տո՛ւր մեզ այսօր։ Եւ թո՛ղ մեզ գպարտիս մեր, որպէս եւ մեք թողումք մերոց պարտապանաց։ Եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն. այլ՝ փրկեա զմեզ ի չարէ։ Զի քո է արքայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս։ Ամէն։

ՔՀՆ. *Լցաք առաւօտու ողորմութեամբ քով, ցնծացաք եւ ուրախ եղաք զամենայն աւուրս կենաց մերոց։*

ՍՐԿ. *Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն՝ յորս խոնարհ արարեր զմեզ, եւ ամացն՝ յորս տեսաք զչարչարանս։ Հայեա՛, Տէ՛ր, ի ծառայս քո եւ ի գործս ձեռաց քոց եւ առաջնորդեա՛ որդւոց նոցա, եղիցի լոյս Տեառն Աստուծոյ ի վերայ մեր։ Զգործս ձեռաց մերոց ուղի՛ղ արա ի մեզ, Տէ՛ր, եւ զգործս ձեռաց մերոց յաջողեա մեզ։*

ՔՀՆ. *Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ։*

ՍՐԿ. *Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։ Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք, ընկա՛լ, կեցո՛ եւ ողորմեա՛։*

ՔՀՆ. *Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

ԴՊՐ. *Օրհնեալ ես, Տէ՛ր, մեր հայրերուն Աստուածը, գովեալ եւ փառաւորեալ է անունդ յաւիտեան։*

Արդար ես մեզի հանդէպ քու վարմունքիդ մէջ, իրաւացի

ես քու բոլոր գործերուդ մէջ։

ՄԱՂԹԱՆԻ

ՓՀՆ. *Բոլո՛ր արարածներ, օրհնաբանեցէ՛ք արարածներուն Արարիչը, տէրերուն Տէրը, թագաւորներուն Թագաւորը, աստուածներուն Աստուածը։ Օրհնաբանեցէ՛ք, գովաբանեցէ՛ք եւ բարեբանեցէ՛ք, որովհետեւ քաղցր է, բարի է եւ յաւէտ ողորմած։*

ՀԱՐՑ ԳՁ

ԴՊՐ. *Օրհնեալ ես Տէր Աստուած հարցըն մերոց, օրհնեալ փառաւորեալ անուն քո յաւիտեան։*

Որ արարիչդ ես յաւիտենից, եւ ստեղծեր զարարածս ամենայն յոչընչէ. ըզքեզ օրհնեմք Աստուած հարցըն մերոց։

Որ թագաւորդ ես թագաւորաց. եւ չնորհես բանաւոր կենդանի մարդ ի հողոյ. ըզքեզ օրհնեմք Աստուած հարցըն մերոց։

Որ ապաւէնդ ես մոլորելոց, եւ խնամես գյուսացեալքս ի քեզ քո տեսչութեամբդ. ըզքեզ օրհնեմք Աստուած հարցըն մերոց։

Օրհնեցէք ամենայն գործք Տեառն ըզՏէր օրհնեցէք եւ բարձր արարէք ըզնա յաւիտեան։

Գիշերք ըզՏէր օրհնեցէք, եւ բարձր արարէք ըզնա յաւիտեան։

Տիւք եւ գիշերք ըզՏէր օրհնեցէք, զթագաւորն եւ զԱստուածն որ նըմա միայնոյ վայելէ օրհնութիւն. եւ բարձր արարէք ըզնա յաւիտեան։

Իսրայէլ ըզՏէր օրհնեսցէ, զի ծանոյց մեզ սքանչելի խորհուրդ Սուրբ Երրորդութեանն եւ զմի աստուածութեանն Քրիստոս եւ բարձր արարէք ըզնա յաւիտեան։

ՔԱՐՈԶ

ՍԲԿ. *Եկեալքս ամենեքեան ի սուրբ ընդհանրական եւ առաքելական եկեղեցի, աղաչեսցուք զմիածին Որդին Աստուծոյ՝ զՏէրն մեր եւ զփրկիչն Յիսուս Քրիստոս, որ էջ փառօք Հօր ի մէջ հնոցին եւ փրկեաց զերիս մանկունսն ի քաղղէացւոց անտի, լուսաւոր եւ սուրբ պահեսցէ զմիտս մեր, զի մի՛ երբեք խարիցուք մեք ի մեղաց եւ ի ցանկութենէ աշխարհի, այլ արժանի եղիցուք պահել զպատուիրանս նորա, առնուլ զպսակն լուսոյ եւ կենաց ի յանձինս մեր, զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն Աստուած Յիսուս Քրիստոս՝ Տէր մեր, կեցո եւ ողորմեա։*

ՄԱՂԹԱՆՔ

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

Մեր Աստուծոյ՝ Քրիստոսի, հզօր, յաղթական, սքանչելագործ, սուրբ եւ մեծազօր գալուստին կը վայելեն փառքը, իշխանութիւնն ու պատիւը, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ՄԱՐԻԱՄԻ ՕՐՀՆԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ

ԴՊՐ. *Տէրը պիտի գովաբանեմ. ահա հոգիս կ՚ուրախանայ Աստուծմով, իմ Փրկիչովս։*

Որովհետեւ ան տեսաւ իր աղախինին հեզութիւնը, ասկէ ետք բոլոր սերունդները երանի պիտի տան ինծի։

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԲՁ

ԴՊՐ. *Մեծացուսցէ անձն իմ զՏէր, եւ ցընծասցէ հոգի իմ Աստուծով փրկչաւ իմով։*

Սուրբ եւ Աստուածածին Մարիամ ցանկալի կուսից եւ պարծանք ազգի մարդկան, մայր եւ աղախին մեծացուցանեմք։

Անկէգ մորենի եւ տաճար ընդհանուր լուսոյն, անա-

բատ եւ անխախտելի կուսութիւն. մայր եւ աղախին մեծացուցանեմք։

Խորհուրդ կենաց եւ մայր կենդանութեան եւ առագաստ հրափայլ ծագմամբ. մայր եւ աղախին մեծացուցանեմք։

ՔԱՐՈԶ

ՍԲԿ. *Սուրբ գԱստուածածինն եւ զամենայն սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր ի յերկինս, զի կամեցեալ ողորմեսցի եւ գթացեալ կեցուսցէ զարարածս իւր։ Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո եւ ողորմեա։*

ԱՂՕԹՔ

ՔՀՆ. *Տէր, ընդունէ՛ մեր աղաչանքները՝ սուրբ Աստուածածինին, քու Միածին Որդիիդ անարատ ծնողին բարեխօսութեամբ, եւ խնդրանքովը բոլոր սուրբերուն, եւ այսօրուան յատուկ չնորհքովը։ Լսէ՛ մեզ, Տէ՛ր, եւ ողորմէ՛ մեզի։ Ներէ՛, քաւէ՛ եւ թողութիւն չնորհէ մեր մեղքերուն։ Արժանի ըրէ չնորհակալութեամբ փառաւորելու քեզ, Որդիիդ եւ Սուրբ Հոգիիդ հետ միասին. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

ՍԱՂՄՈՍ 51 (50)

ԴՊՐ. *Ողորմէ՛ ինծի, ո՛վ Աստուած, դուն՝ որ այնքան ողորմած ես, քու անսահման գթութեամբդ իմ յանցանքս ներէ՛ ինծի։*

Ամբողջութեամբ մաքրէ՛ զիս իմ անօրէնութենէս, եւ իմ մեղքէս զիս սրբէ՛։

ՈՂՈՐՄԵԱ ԲՋ

ԴՊՐ. *Ողորմեա ինձ Աստուած քաւեա զանօրէնութիւնըս իմ։*

Առ ամենեսեան զրթած Քրիստոս թագաւոր խաղաղութեան. ըզքեզ աղաչեմք միայն մարդասէր։

Որում այսօր փափագեալ ցանկայր հոգւով եւ մարմնով. մայր որդւովք իւրովք խընդրէր ըզբարձրագոյն ըզփառս յերկրին կենդանեաց։

Տըւողդ ըզկեանս անմահ առ քեզ աղաղակեմք եւ միաբան հայցեմք, չնորհեա եւ մեզ Տէր կալ ի յաջմէ քումմէ։

ՔԱՐՈԶ

ՍԲԿ. *Երկրպագեմք քեզ, Տէր Աստուած մեր, անցեալքս ընդ երկարութիւն գիչերիս եւ կանխեալքս ի տեղւոջ խոստովանութեան մատուցանեմք զառաւօտու աղօթս մեր։ Զքեզ, Տէ՛ր, օրհնեմք եւ փառաւորեմք եւ զքէն, Տէ՛ր, գոհանամք, որ արժանի արարեր զգիչերս խաղաղութեամբ անցուցանել եւ հասանիլ ի ժամ առաւօտուս։ Արժանաւորեա զմեզ անճառ խոստմանց քոց, զոր խոստացար սիրելեաց քոց, ճշմարիտդ Աստուած՝ Յիսուս Քրիստոս, Տէր մեր, կեցո՛ եւ ողորմեա՛։*

ՔՀՆ. *Կեցո՛, Տէ՛ր։*

ՍԲԿ. *Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մեծի ողորմութեան քումմ. ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։*

ՄԱՂԹԱՆՔ

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

Մեր Աստուածոյ՝ Քրիստոսի, ողորմած, գթած, ճշմարիտ, սուրբ եւ մեծագօր գալուստին կը վայելեն փառքը, իշխանութիւնն ու պատիւը, այժմ եւ միչտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ՍԱՂՄՈՍ 148

ԴՊՐ. *Ալէլուիա, Ալէլուիա։*

Օրհներգեցէ՛ք Տէրը երկինքէն. օրհներգեցէ՛ք զայն, դուք՝

որ բարձունքներուն մէջ կը բնակիք։

Օրհներգեցէ՛ք գայն բոլորդ, ո՛վ անոր հրեշտակներ, օրհներգեցէ՛ք գայն բոլորդ, ո՛վ երկնային բանակներ։

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԲԿ

ԴՊՐ. *Օրհնեցէք ըզՏէր յերկնից օրհնեցէք ըզնա ի բարձանց։*

Ընգքեզ օրհնեմք որ բաչխողդ ես բարուքեանց, եւ հայցեմք որպէս ի մարդասիրէ, ընդ մօր քո ընտրելոցն գիմանալի աչխարհն։

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ։

Զի դու ես Տէր յորմէ հայցէր մայրըն հաւատով հանդերձ որդւովք սրրբեցելովք 'նդաջմէ քո գփառս եւ յահեկէ. ընդ որս եւ մեք աղաչեմք գի դասեսցես ընդ սուրբըս քո։

Այժմ եւ միչտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Այլ դու բարձրեալ Փըրկիչ որ վասըն մեր խոնարհեցար, արժանի արա ըզմեզ ըմպել գբաժակ պատուիրանի կենաց քոց Տէր. որով կացցուք յաջմէ քումմէ ի հանդերձեալ քումմ գալըստեանն։

ԱՌԱՒՕՏՈՒ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

Փառք ի բարձունս Աստուծոյ, եւ յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաճութիւն։ Եւ օրհնութիւն քեզ ի բարձունս. օրհնեալ ես, Տէ՛ր Աստուած մեր, օրհնեմք ըզքեզ եւ գովեմք ըզքեզ։ Խոստովանիմք, Տէ՛ր, ըզքեզ եւ երկիրպագանեմք քեզ, փառաւորեմք ըզքեզ, գոհանամք, Տէ՛ր, ըզքէն վասըն մեծի փառացդ քոց։ Տէր թագաւոր, սուրբդ երկնային, Աստուած եւ Հայր ամենակալ։ Տէր եւ Որդի Հօր միածին՝ Յիսուս Քրիստոս եւ Սուրբ Որդի։ Տէ՛ր Աստըւած, գա՛ռն Աստուծոյ եւ Որդի՛ Հօր, որ առեր զմեռս ի կուսէն, ողորմեցար, բարձեր ըզմեզս աչխարհի եւ արդ ընկալ գաղաչանըս մեր։ Սուրբըդ, որ նըստիս ընդ աջմէ Հօր, ողորմեա՛ց մեզ։ Զի դու միայն սուրբ, դու

միայն բարձրեալ ես, դու միայն Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս։ Տէր եւ Հոգիդ Սուրբ, որ ի փառս Աստուած ընդ Հօր։ Ամէն։

Եւ յամենայն ժամ օրհնեմք ըզքեզ, Տէ՛ր, եւ գովեմք գանուն սուրբ քո յաւիտեան եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Արժանի՛ արա, Տէ՛ր, գօրըս գայս խաղաղութեամբ եւ առանց մեղաց պահեա՛ ըզմեզ։ Օրհնեալ ես, Տէ՛ր Աստուած հարցըն մերոց, գովեալ եւ փառաւորեալ է անուն սուրբ քո յաւիտեանս. ամէն։ Օրհնեա՛լ Տէր, ուսո՛ ինձ գարդարութիւնըս քո (երեք անգամ կրկնել)։ *Տէ՛ր, ապաւէն եղեր մեր ազգէ յազգ։ Ես աղաչեմ, Տէ՛ր, ողորմեա՛ ինձ եւ բըժըշկեա՛ զանձն իմ. ես մեղայ քեզ։ Ցո՛յց մեզ, Տէ՛ր, գողորմութիւնըս քո եւ ըզփրկութիւնըս քո տո՛ւր մեզ։ Տէ՛ր, ողորմութիւն քո յաւիտեան, ըզգործս ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ։ Տէ՛ր իմ, ըզքեզ ապաւէն ինձ արարի, ուսո՛ ինձ առնել ըզկամըս քո, զի դու ես Աստուած իմ։ Ի քէն է, Տէ՛ր, աղբիւր կենդանութեան, եւ լուսով երեսաց քոց տեսանեմք ըզլոյս։ Ծագեա՛ գողորմութիւնըս քո, որք ճանաչեն ըզքեզ, Տէ՛ր։*

ՄԱՂԹԱՆՔ

ՔՀՆ. *Փառք, պատիւ եւ երկրպագութիւն ի բարձունս Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

ԵՐԳ

ԴՊՐ. *Ի սկզբանէ, Տէր, զերկիր հաստատեցեր. եւ գործք ձեռաց քոց երկինք են։*

Նոքա կորընչին եւ դու կաս եւ մընաս յաւիտեան։

ՔԱՐՈԶ

ՍԲԿ. *Փառաւորեսցուք զամենակալն Աստուած՝ զՀայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի՝ գոհանալով զնմանէ, որ պահեաց զմեզ խաղաղութեամբ ի գիշերիս յայսմիկ եւ առաջնորդեաց մեզ ի խաւարէ ի լոյս, ի մահուանէ ի կեանս, յապականութենէ*

յանապականութիւն, յանգիտութենէ ի գիտութիւն ճչմարտութեան իւրոյ։ Աղաչեսցուք եւ խնդրեսցուք ի նմանէ, զի զերկարութիւն տուընջեանս խաղաղութեամբ եւ ամենայն մտադիւր գուարթութեամբ արասցէ անցուցանել ի մէնջ։ Եւ պարըսպեալ պահեսցէ զժողովուրդս իւր աստուածային զօրութեամբն, որ ի վերայ ամենայնի բարերարութեամբն իւրով իշխանութիւն ունի։ Ամենակա՛լ Տէր Աստուած մեր, կեցո՛ եւ ողորմեա՛։

ՓՀՆ. *Կեցո՛, Տէ՛ր։*

ՍՐԿ. *Զառաւօտս լուսոյ եւ զառաջակայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել հաւատով՝ ի Տեառնէ խնդրեսցուք։*

ՓՀՆ. *Շնորհեա՛, Տէ՛ր։*

ՍՐԿ. *Զհրեշտակ խաղաղութեան պահարան անճանց մերոց՝ ի Տեառնէ խնդրեսցուք։*

ՓՀՆ. *Շնորհեա՛, Տէ՛ր։*

ՍՐԿ. *Զքաւութիւն եւ զթողութիւն յանցանաց մերոց՝ ի Տեառնէ խնդրեսցուք։*

ՓՀՆ. *Շնորհեա՛, Տէ՛ր։*

ՍՐԿ. *Զսրբոյ խաչին մեծ եւ կարող զօրութիւնն յօգնութիւն անճանց մերոց՝ ի Տեառնէ խնդրեսցուք։*

ՓՀՆ. *Շնորհեա՛, Տէ՛ր։*

ՍՐԿ. *Եւ եւս՝ միաբան վասն ճչմարիտ եւ սուրբ հաւատոյս մերոյ՝ զՏէր աղաչեսցուք։*

ՓՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ՍՐԿ. *Զանճինս մեր եւ զմիմեանս Տեառն Աստուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք։*

ՓՀՆ. *Քեզ Տեառնդ յանձն եդիցուք։*

ՍՐԿ. *Ողորմեաց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան քումմ. ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։*

ՓՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ԱՂՕԹՔ

ՔՀՆ. *Շնորհակալութիւն քեզի, ո՛վ Աստուած՝ մեր Տէրը, որ քու տեսանելի լոյսովդ ուրախացուցիր մեզ՝ քու բոլոր արարածներդ, իսկ քու պատուիրաններուդ հոգեւոր լոյսովը լուսաւորեցիր քեզի հաւատացողները։ Մե՛զ ալ զօրացուր, Տէ՛ր, որպէսզի կարենանք քու պատուիրաններդ պահել այսօր եւ ամէն աւեն, որպէսզի լուսաւորուած միտքով՝ միշտ քու կամքդ կատարենք եւ քու պատրաստած բարիքներուդ հասնինք բոլոր սուրբերուդ հետ միասին, մեր Տիրոջ եւ փրկչին՝ Յիսուս Քրիստոսի պարգեւած չնորհքովն ու մարդասիրութեամբը։ Անո՛ր կը վայելեն փառքը, իշխանութիւնն ու պատիւը, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Աստուծոյ երկիրպագեսցուք։

Դո՛ւն ես մեր խաղաղութիւնն ու կեանքը, ո՛վ միածին Որդի Աստուծոյ, մեր Տէրն ու փրկիչը՝ Յիսուս Քրիստոս։ Տո՛ւր մեզի քու խաղաղութիւնդ, որ սուրբ առաքեալներուդ չնորհեցիր՝ անոնց վրայ փչելով կենդանացնող եւ ամենագօր քու Սուրբ Հոգիդ։ Որպէսզի մե՛նք ալ աչխարհէն եկող ամէն տեսակի փորձութիւններէն խաղաղացած՝ տաճար եւ բնակարան դառնանք աստուածային չնորհքներուդ, եւ չնորհակալութեամբ փառաւորենք քեզ՝ ո՛վ Քրիստոս, մեր Աստուածը, Հօրդ եւ Սուրբ Հոգիիդ հետ միասին, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ԴՊՐ. *Սուրբ Աստուած, սուրբ եւ հզօր, սուրբ եւ անմահ, որ եկիր եւ գալոցդ ես. ողորմեա մեզ* (երեք անգամ կրկնել)։

Փառաւորեալ եւ օրհնեալ միշտ սուրբ կոյս Աստուածածնին Մարիամ՝ մայր Քրիստոսի, մատո գաղաչանըս մեր որդւոյ քո եւ Աստուծոյ մերոյ։

ՄԱՂԹԱՆՔ

ՔՀՆ. *Ո՛վ մեր Աստուածը, փրկէ՛ մեզ փորձուԹենէ եւ մեզի եկող բոլոր փորձանքներէն։*

ՔԱՐՈԶ

ՍԲԿ. *Եւ եւս խաղաղուԹեան գՏէր աղաչեսցուք։*

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց բարեխօսուԹեամբ սուրբ Աստուածածնին եւ իյանելոյ ի վերայ մեր ողորմուԹեան եւ գԹուԹեան Տեառն Աստուծոյ։ Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո՛ եւ ողորմեա՛։

ՔՀՆ. *ՕրհնուԹիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

ՍԱՂՄՈՍ 135 (134)

ԴՊՐ. *ՕրհնուԹիւն երգեցէք Տիրոջ, օրհներգեցէ՛ք դուք՝ Տիրոջ ծառայողներ, օրհներգեցէ՛ք Տիրոջ անունը։*

Տիրոջ անունը օրհնեալ ըլլայ այժմէն մինչեւ յաւիտեան։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԲՋ

ԴՊՐ. *Օրհնեցէք մանկունք ըզՏէր եւ օրհնեցէք զանունըն Տեառն։*

Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ յայսմհետէ մինչեւ յաւիտեան. ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ։

Այսօր ընդ գօրս երկնից համաձայնեալ միաբանական ձայնիւ երգեմք ասելով. ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Երկրաւորքս ընդ երկնայինսն, հողեղէնքս ընդ հրեղէնսն, միաբանական ձայնիւ երգեմք ասելով. ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

ՔԱՐՈԶ

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի եւ հաստատութեան սրբոյ եկեղեցւոյ գՏէր աղաչեսցուք. ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ԱՂՕԹՔ

ՔՀՆ. *Սուրբ ես, ով Տէր մեր Աստուածը, հզօր ես եւ փառաւորեալ. դուն՝ որ քերովբէական կառքի վրայ կը նստիս եւ իրրեւ լոյս կը ծագիս արարածներուդ վրայ։ Լուսաւորէ՛ մեզ, Տէ՛ր, առաւօտեան այս ժամուն, որպէսզի երբ ցերեկուան լոյսը ծագի՝ մեր վրայ ծագի նաեւ գթութիւնդ, ո՛վ մարդասէր։ Հեռացո՛ւր մեզմէ, Տէ՛ր, Սատանային խաբէութիւնները. եւ բոլոր սուրբերուդ աղօթքովն ու բարեխօսութեամբը՝ խորտակէ՛ անոր բռնութիւնը։ Պաղաբեր դարձուր մեր երկիրը, սնուցելու համար մեզ՝ քու ծառաներդ, որ միշտ կը փառաւորենք ու կը ներբողենք Ամենասուրբ Երրորդութիւնդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

ՍԱՂՄՈՍ

ԴՊՐ. *Ալէ՛լուիա, ալէ՛լուիա։*

Խոստովանութիւն եւ մեծ վայելչութիւն ըզգեցար. արկար ըզլոյս որպէս զօթոց. ճգեցեր զերկինն, որպէս խորան եւ արկար ի վերայ ջուրց գվերնայարկս նորա։

ՍՐԿ. *Ալէլուիա, օ՛րթի։*

ՔՀՆ. *Խաղաղութիւն ամենեցուն։*

ԴՊՐ. *Եւ ընդ հոգւոյդ քումմ։*

ՍՐԿ. *Երկիւղածութեամբ լուարուք։*

ՔՀՆ. *Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի* (21.18-22.14)։

ԴՊՐ. *Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր։*

ՍՐԿ. *Պռօսխուամէ։*

ԴՊՐ. *Ասէ Աստուած։*

ՔՀՆ. *Մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի կեանքէն։*

Յաջորդ առաւօտ, երբ Յիսուս քաղաք կը վերադառնար, անօթեցաւ։ Ճամբուն վրայ թզենի մը տեսնելով՝ մօտեցաւ անոր, բայց տերեւէ զատ ոչինչ գտաւ։ Ուստի ըսաւ.

— Ասկէ ետք յաւիտեան պտուղ չունենաս։ Եւ վայրկեանին թզենին չորցաւ։ Աշակերտները երբ տեսան ասիկա՝ զարմացան եւ հարցուցին.

— Ինչպէ՞ս թզենին վայրկեանին չորցաւ։ Յիսուս անոնց պատասխանեց.

— Վստա՛հ եղէք, որ եթէ հաւատք ունենաք եւ չկասկածիք, ո՛չ միայն պիտի կարենաք կատարել թզենիին պատահածը, այլ նոյնիսկ եթէ այս լեռան ըսէք՝ «Ելլ եւ ծով իյնկիր», պիտի կատարուի։ Եւ աղօթած ատեն ինչ որ հաւատալով խնդրէք՝ պիտի ստանաք։

Ապա Յիսուս տաճար եկաւ։ Մինչ կ՚ուսուցէր, իրեն մօտեցան աւագ քահանաները եւ ժողովուրդի երէցները, ու հարցուցին.

— Ի՞նչ իշխանութեամբ կը կատարես այս բանները։ Ո՞վ քեզի այդ իշխանութիւնը տուաւ։ Յիսուս անոնց պատասխանեց.

— Լա՛ւ, ես ալ ձեզի հարցում մը ունիմ. եթէ պատասխանէք ինծի, ես ալ ձեզի կ՚ըսեմ թէ ի՛նչ իշխանութեամբ կ՚ընեմ ասոնք։ Յովհաննէսի մկրտելու իշխանութիւնը ուրկէ՞ էր. Աստուծմէ՞ տրուած էր իրեն, թէ մարդոցմէ։ Անոնք սկսան իրարու միջեւ խորհիլ եւ ըսել. «Եթէ ըսենք՝ “Աստուծմէ տրուած էր”, մեզի պիտի ըսէ թէ ինչո՛ւ չհաւատացիք իրեն. իսկ “Մարդոցմէ էր” չենք կրնար ըսել՝

ժողովուրդէն վախնալով, որովհետեւ ամէն մարդ գիտէ թէ Յովհաննէս ճշմարտապէս մարգարէ է»։ Ուստի պատասխանեցին Յիսուսի.

— Չենք գիտեր։ Յիսուս ալ անոնց ըսաւ.

— Այն ատեն ես ալ ձեզի չեմ ըսեր թէ ի՛նչ իշխանութեամբ կ՚ընեմ այս բաները։

Արդ, ի՞նչ է ձեր կարծիքը։ Մարդ մը երկու զաւակ ունէր։ Առաջին զաւակին գնաց ու ըսաւ. «Տղա՛ս, այսօր այգի գնա աշխատելու»։ Ան պատասխանեց, ըսելով. «Կ՚երթամ, հայրի՛կ». բայց չգնաց։ Ապա հայրը միւս զաւակին գնաց եւ նոյնը ըսաւ։ Երկրորդ զաւակը պատասխանեց. «Չեմ երթար». բայց յետոյ զղջաց ու գնաց։ Արդ, այս երկուքէն ո՞ր մէկը իր հօրը կամքը կատարած եղաւ։

— Երկրորդը,- պատասխանեցին։ Եւ Յիսուս ըսաւ.

— Կ՚ըսեմ ձեզի, թէ մաքսաւորներն ու պոռնիկները պիտի կանխեն ձեզ եւ ձեզմէ առաջ պիտի մտնեն Աստուծոյ արքայութիւնը։ Որովհետեւ Յովհաննէս եկաւ եւ ձեզի արդար կեանքի մը ճամբան ցոյց տուաւ, բայց դուք չհաւատացիք անոր, մինչ մաքսաւորներն ու պոռնիկները հաւատացին։ Նոյնիսկ ասիկա տեսնելէ ետք չզղջացիք ու չհաւատացիք իրեն։

Այս առակն ալ լսեցէք։ Կալուածատէր մարդ մը կար, որ այգի մը տնկեց, չորս կողմէն ցանկապատեց, հնձանի համար փոսը փորեց, աշտարակ մըն ալ շինեց եւ զայն վարձու տուաւ մշակներու, իսկ ինք ուրիշ երկիր մեկնեցաւ։ Երբ այգեկութքի ժամանակը եկաւ, իր ծառաները դրկեց մշակներուն մօտ՝ բերքէն իր բաժինը առնելու համար։ Մշակները ծառաները բռնեցին, մէկը ծեծեցին, միւսը սպաննեցին, ուրիշ մըն ալ քարկոծեցին։ Այգիին տէրը դարձեալ ծառաներ դրկեց, նախկինէն շատ աւելի թիւով, բայց ասոնց ալ նոյնը ըրին։

Ամենէն վերջը իր որդին ղրկեց անոնց՝ մտածելով, «Թերեւս իմ որդիէս պատկառին»։ Բայց մշակները երբ տեսան որդին՝ իրենք իրենց ըսին. «Ասիկա է ժառանգորդը, եկէք սպաննենք զայն, որպէս զի անոր ժառանգութեան տիրանանք»։ Ուստի այգիէն դուրս հանեցին զայն եւ սպաննեցին։ Եւ Յիսուս հարցուց.

— Արդ, երբ այգիին տէրը գայ, ի՞նչ պիտի ընէ այդ մշակներուն։ Անոնք պատասխանեցին.

— Վստահաբար այդ չար մարդիկը չարաչար պիտի սպաննէ եւ այգին վարձու տայ ուրիշ մշակներու, որոնք բերքի իր բաժինը ժամանակին պիտի տան իրեն։ Ապա Յիսուս ըսաւ.

— Սուրբ գիրքերուն մէջ չէ՞ք կարդացած. «Այն քարը որ շինողները մերժեցին գործածել, ինք անկիւնաքարը եղաւ։ Ասիկա Տէրը կատարեց, ու մեր աչքերուն սքանչելի է»։ Ով որ այդ քարին գարնուի՝ պիտի խորտակուի, եւ որուն վրայ որ ան իյնայ՝ պիտի ճզմէ զայն։ Ասոր համար կ՚ըսեմ ձեզի, թէ Աստուծոյ արքայութիւնը ձեզմէ պիտի առնուի եւ տրուի ժողովուրդի մը, որ պտղաբեր կը դարձնէ զայն։ Երբ աւագ քահանաները, Օրէնքի ուսուցիչները եւ Փարիսեցիները լսեցին այս առակները, հասկցան որ իրենց համար ըսաւ։ Կ՚ուզէին ձերբակալել Յիսուսը, բայց վախցան ժողովուրդէն, որ զայն իրրեւ մարգարէ կ՚ընդունէր։

Իբր պատասխան, Յիսուս դարձեալ առակներով խօսեցաւ ժողովուրդին, ըսելով.

— Երկինքի արքայութիւնը կը նմանի հետեւեալին.- Թագաւոր մը իր որդիին համար հարսանիք սարքեց։ Անիկա իր ծառաները ղրկեց, որպէսզի հրաւիրեալները հարսանիքի կանչեն, սակայն հրաւիրեալները մերժեցին գալ։ Դարձեալ ուրիշ ծառաներ ալ ղրկեց՝ անոնց պատուիրելով. «Ըսէք

հրաւիրեալներուն.- Ճաշկերոյթը պատրաստ է, գուարակներս եւ պարարտ կենդանիները մորթուած են, ու ամէն ինչ կազմ ու պատրաստ է. հրամմեցէ՛ք հարսանիքի»: Բայց հրաւիրեալները կարեւորութիւն չտուին. մէկը իր ագարակը գնաց, միւսը իր առեւտուրին, իսկ ուրիշներ ալ ծառաները բռնեցին ծեծեցին եւ սպաննեցին: Թագաւորը երբ ասիկա լսեց, բարկացաւ եւ իր զինուորները ղրկեց, որոնք ոճրագործները սպաննեցին եւ անոնց քաղաքն ալ այրեցին: Յետոյ թագաւորը ըսաւ իր ծառաներուն. «Հարսանիքը պատրաստ է, բայց հրաւիրեալները արժանի չէին: Հիմա հրապարակ գացէք եւ ո՛վ որ գտնէք՝ հրաւիրեցէ՛ք հարսանիքի»: Ծառաները ճամբաները ելլելով՝ հաւաքեցին բոլոր անոնք որ գտան, թէ՛ չարերը եւ թէ՛ բարիները, եւ հարսանիքի սրահը լեցուեցաւ հրաւիրեալներով: Երբ թագաւորը ներս մտաւ դիտելու համար հրաւիրեալները, տեսաւ մէկը որ հարսանիքի պատշաճ հագուստ չէր հագած ու ըսաւ անոր. «Բարեկա՛մ, ի՞նչպէս հոս մտար առանց հարսանիքի հագուստ ունենալու»: Մարդը պապանձեցաւ: Այն ատեն թագաւորը սպասաւորներուն ըսաւ. «Կապեցէ՛ք անոր ոտքերն ու ձեռքերը եւ դուրսը խաւարին մէջ նետեցէք. հոն անիկա թող լայ եւ ակռաները կրճտէ»: Որովհետեւ կանչուածները չատ են, բայց ընտրուածները՝ քիչ:

ԵՐԳ

ԴՊՐ. Արարչական Բանին հրաման ի յերկրորդումն աւուր սկըզբան ըզջուրսն ի ջուրցըն բաժանեաց, հաստատութեամբ պարունակեաց, որով գաչխարհս հողեղինաց անջրպետեաց ի հրեղինաց. ընդ նոսին որդիք լուսոյ, տուք օրհնութիւն երրեակ լուսոյն:

Բազմաչեայ հոյլք քրովբէից, երեքսըրբեանըդ սրովբէից,

աթոռք անեղ Աստուածուհեանըն՝ համագոյ Երրորդութեանն, բարեխօս լերուք առ Տէր վասն մանկանց եկեղեցւոյ. ընդ նոսին որդիք լուսոյ, տուք օրհնուհիւն երրեակ լուսոյն։

Գերագոյն իշխանուհիւնք եւ անփոփոխ միչտ տէրութիւնք, անյաղթելի սուրբ զօրուհիւնք, ի յԱրարչին փառաւորուհիւն, աղաչեցէք զՏէրն ողորմած՝ անտես չառնել գգործըս ձեռացն. ընդ նոսին որդիք լուսոյ, տուք օրհնուհիւն երրեակ լուսոյն։

Դասք անմարմնոցըն պետուհեանց, հրեչտակապետըք բարձրուհեանց, հոգիք հրեղէնք եւ սպասաւորըք՝ հրեչտակաց գինուորուհիւնք, մաղթեցէք զՏէրըն տերանց վասըն մարդկան երկրաւորաց. ընդ նոսին որդիք լուսոյ, տուք օրհնուհիւն երրեակ լուսոյն։

Երկնաւորաց դասուց վերնոց օրհնաբանից քոց գըլարթնոց քաղցրասցին առ քեզ, գրթած, որ վասն մեր ձայն մաղթանաց, գորս եւ տացես մեզ պահապան յայսըմհետէ մինչ ի վախճան. ընդ նոսին որդիք լուսոյ, տուք օրհնուհիւն երրեակ լուսոյն։

Զօրուհեանց եւ տէրուհեանց, իշխանուհեանց եւ պետուհեանց եւ ամենայն անուանելոց, որ ի յերկինս պաղատանօք, ընկալ, Քրիստոս, ուրախուհեամբ զմեզ յօր մահու եւ յարուհեան. ընդ նոսին օրհնել Հոգւով ըզքեզ ընդ Հօր փառատրելով։

ՔԱՐՈԶ

ՍԲԿ. *Խնդրեսցուք հաւատով միաբանուհեամբ ի Տեառնէ՝ զի գողորմուհեան գչնորհս իւր արասցէ ի վերայ մեր։ Տէրն ամենակալ կեցուսցէ եւ ողորմեսցի։*

ԴՊՐ. *Կեցո՛ Տէ՛ր։*

ԴՊՐ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ԱՂՕԹՔ

ՔՀՆ. *Քու ամենագօր եւ հրաշալի գալստեանդ կ՚երկրպագեն հրեշտակներու գօրքերը, ո՛վ Քրիստոս, մեր Աստուածը. որով-հետեւ միայն դո՛ւն ես անմահ, որ անմատչելի լոյսին մէջ կը բնակիս: Իսկ մենք, հողեղէն արարածներս, խոնարհած՝ եր-կիւղածութեամբ կ՚երկրպագենք. քու սուրբ, հրաշալի եւ յաղ-թող գալուստդ կ՚օրհնաբանենք ու կը փառաւորենք: Եւ երկնային գօրքերուն միացած՝ օրհնութիւն եւ փառք կ՚ընծա-յենք քեզի, Հօրդ եւ Սուրբ Հոգիիդ հետ միասին, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:*

ՔՀՆ. *Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս: Ամէն:*

Հայր մեր, որ յերկինս ես, սուրբ եղիցի անուն քո: Եկեսցէ արքայութիւն քո: Եղիցին կամք քո՝ որպէս յերկինս եւ յերկրի: Զհաց մեր հանապազորդ տո՛ւր մեզ այսօր: Եւ թո՛ղ մեզ զպար-տիս մեր, որպէս եւ մեք թողումք մերոց պարտապանաց: Եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն. այլ՝ փրկեա զմեզ ի չարէ: Զի քո է արքայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս: Ամէն:

ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԵԱՆՑ

ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

ՔՀՆ. *Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս։ Ամէն։*

Հայր մեր, որ յերկինս ես, սուրբ եղիցի անուն քո։ Եկեսցէ արքայութիւն քո։ Եղիցին կամք քո՝ որպէս յերկինս եւ յերկրի։ Զհաց մեր հանապազորդ տո՛ւր մեզ այսօր։ Եւ թո՛ղ մեզ գպարտիս մեր, որպէս եւ մեք թողումք մերոց պարտապանաց։ Եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն. այլ՝ փրկեա զմեզ ի չարէ։ Զի քո է արքայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս։ Ամէն։

ՔՀՆ. *Ես առ Աստուած կարդացի, եւ նա լուաւ ինձ յերեկոյս՝ ի վաղորդայն՝ եւ ի հասարակ աւուր։*

ՍՐԿ. *Սպասէի Աստուծոյ իմոյ, եւ ակն ունէի կենարարին, որ փրկէ զծառայս իւր եւ կեցուցանէ։*

ՔՀՆ. *Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ։*

ՍՐԿ. *Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։ Եւ եւս խաղաղութեան գՏէր աղաչեսցուք, ընկա՛լ, կեցո՛ եւ ողորմեա՛։*

ՔՀՆ. *Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։*

ՍԱՂՄՈՍ 86 (85)

ԴՊՐ. *Ականջդ ինձի՛ խոնարհեցուր, Տէ՛ր, եւ պատասխա՛ն տուր ինձի, որովհետեւ աղքատ եմ ու չքաւոր։*

Պահպանի՛ գիս, որովհետեւ հաւատարիմ եմ քեզի. փրկի՛ գիս՝ քու ծառադ, Աստուա՛ծս ես դուն, եւ ես քեզի՛ ապաւինեցայ։

Ողորմէ՛ ինծի, Տէ՛ր, քեզի՛ է որ կ՚աղաղակեմ օրն ի բուն։

Ուրախացո՛ւր գիս՝ քու ծառադ, Տէ՛ր, որովհետեւ ես քեզի՛ կը բարձրացնեմ աղօթքս։

Դուն, Տէ՛ր, բարի ես եւ ներող, անչափօրէն հոգատար՝ բոլոր քեզի պաղատողներուն։

Ականջ դիր, Տէ՛ր, իմ աղօթքիս, նկատի՛ առ բարձրաղաղակ խնդրանքներս։

Անձկութեանս մէջ ես քեզի՛ կ՚աղաղակեմ, որովհետեւ դուն պատասխան կու տաս ինծի։

Երկրի վրայ պաշտուած աստուածներուն մէջ չկա՛յ քեզի նման մէկը, Տէ՛ր, չկա՛յ մէկը որ ընէ ինչ որ դուն կը կատարես։

Բոլոր ազգերն ալ, որոնք դուն ստեղծեցիր, պիտի գան եւ պաշտեն քեզ, Տէ՛ր, եւ քու անունդ պիտի փառաւորեն։

Մե՛ծ ես դուն եւ սքանչելագործ, միակ Աստուածը դո՛ւն ես։

Սորվեցո՛ւր ինծի քու ճամբադ, Տէ՛ր, որպէսզի ես հաւատարիմ մնամ քեզի, աներկմիտ սրտով քեզ պաշտելու համար։

Ամբողջ սրտովս գոհութիւն կը յայտնեմ քեզի, ո՛վ Տէր, Աստուածս, յաւիտեան պիտի փառաւորեմ անունդ։

Որովհետեւ ինծի հանդէպ մեծ սէր ցուցաբերեցիր, գիս փրկելով մահուան ստորին աչխարհէն։

Ամբարտաւան մարդիկ վրաս յարձակեցան, ո՛վ Աստուած, անգութ մարդիկ կ՚ուզեն վերջ տալ իմ կեանքիս, առանց քեզի կարեւորութիւն տալու։

Սակայն դուն, Տէ՛ր, ողորմած եւ բարեգութ Աստուած ես, համբերատար, գթառատ եւ հաւատարիմ։

Նայէ՛ ինծի եւ ողորմէ՛. զօրացո՛ւր գիս՝ քու ծառադ, փրկէ՛ գիս՝ աղախինիդ որդին։

Բարութեանդ ցուցանիչը տուր ինծի, որպէսզի ամօթով

մնան գիս ատողները, տեսնելով թէ ի՛նչպէս դուն, Տէ՛ր, օգնեցիր ինծի եւ քաջալեր հանդիսացար։

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ։

Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ՄԱՂԹԱՆՔ

ԲՀՆ. *Փառք քեզ, Աստուա՛ծ, փառք քեզ, յաղագս ամենայնի, Տէ՛ր, փառք քեզ։*

ՍԲԿ. *Եւ եւս խաղաղութեան գՏէր աղաչեսցուք, ընկա՛լ, կեցո՛ եւ ողորմեա՛։*

ԲՀՆ. *Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

ՍԱՂՄՈՍ 140 (139)

ԴՊՐ. *Զար մարդոցմէ գիս ազատէ՛, Տէ՛ր, գիս հեռո՛ւ պահէ անխիղճ մարդոցմէ, որոնք իրենց սրտին մէջ չարիք կը նիւթեն, եւ կռիւ հանելու պատրաստ են միշտ։*

Օձի նման խայթող է անոնց լեզուն, իժի թոյն կայ անոնց շրթներուն վրայ։

Ամբարիշտներէն պահպանէ՛ գիս, Տէ՛ր, գիս հեռո՛ւ պահէ անխիղճ մարդոցմէ, որոնք կը խորհին ամէն մէկ քայլս խափանել։

Ամբարտաւան այս մարդիկը թակարդ կը լարեն ինծի, գիս ծուղակը ձգելու համար ցանցեր կը դնեն ճամբուս վրայ, որոգայթ կը պատրաստեն։

Տիրոջ ըսի. «Իմ Աստուածս ես դուն, լսէ՛, Տէ՛ր, իմ աղաչանքս»։

Դուն իմ հզօր փրկի՛չս ես, Տէ՛ր, իմ Տէ՛րս, պատերազմի ժամանակ՝ գլուխս պաշտպանող սաղաւա՛րտն ես։

Ամբարիշտ մարդոց ցանկութիւնները մի՛ կատարեր, Տէ՛ր, անոնց չար խորհուրդները յաջողութեամբ մի՛ պսակեր, որպէսզի չհպարտանան։

Անիրաւ խօսքերով գիս պաչարող մարդիկը իրենց իսկ խօսքերով թող կործանին։

Հրաւառ կայծեր թող թափուին անոնց վրայ, թող որ կրա՛կը ձգուին, թող դժոխքին խորը ձգուին, ուրկէ ա՛լ չելլեն բնաւ։

Զարախօս մարդը յաջողութիւն թող չգտնէ՛ կեանքին մէջ, անխիղճ մարդուն չարիքները թող գինք կործանե՛ն։

Գիտեմ որ դուն, Տէ՛ր, կը պաշտպանես աղքատին դատը, չքաւորին իրաւունքը։

Ահա թէ ինչու՝ արդարները պիտի գովերգեն քեզ, ուղիղ վարքով ապրող մարդիկը ներկայութեանդ պիտի բնակին։

Տէ՛ր, օգնութեան կը կանչեմ քեզ, հասի՛ր ինծի, լսէ՛ իմ աղաղակս, կ՚աղաչե՛մ քեզի։

Իմ աղօթքս քեզի մատուցուած խունկ թող ըլլայ, վեր բարձրացած ձեռքերս՝ իրիկնային զոհ։

Տէ՛ր, բերանիս պահապան դիր, պահակ կարգէ շրթունքներուս դուռին առջեւ։

Թոյլ մի՛ տար որ սիրտս չարիքին հաւանի. մի՛ ձգեր որ գործակից դառնամ անօրէն մարդոց ամբարիշտ արարքներուն, կամ անոնց փարթամ կեանքին փափաքիմ։

Արդար մարդը երբ կը պատժէ՝ իր սէրն է որ կ՚արտայայտէ, կամ երբ կը յանդիմանէ՝ կարծես գլխուդ անուշահոտ իւղ կը թափէ. բայց ամբարիշտ մարդոց իւղը թող իմ գլուխս չօծէ՛, անոնց բարեկամութիւնը թող աղօթքս չխանգարէ։

Երբոր անոնց պարագլուխները քարափներէն վար ձգուին, այդ ամբարիշտ մարդիկը պիտի հասկնան, թէ խօսքերս ճշմարիտ են։

Ինչպէս հողակոչտերը փռուած կ՚ըլլան երկրի երեսին, այնպէս անոնց ոսկորները պիտի տարտղնուին դժոխքի մուտքին։

Բայց ես աչքերս քեզի՛ յառած եմ, Տէ՛ր, իմ Տէ՛րս, յոյս

քու վրա՛դ դրած եմ, գիս անպաշտպան մի՛ ձգեր։

Ձիս ազատէ՛ ինծի ղէմ լարուած թակարդներէն, չարագործ մարդոց որոգայթներէն։

Ամբարիշտները թող իրե՛նք իյնան իրենց լարած ցանցին մէջ, իսկ ես ամբողջովին անվնաս մնամ։

Բարձր ձայնով օգնութիւն կը խնդրեմ Տիրոջմէ, օգնութիւն կ՚աղերսեմ Տիրոջմէ։

Գանգատս իրեն կը ներկայացնեմ, իրե՛ն կը պատմեմ նեղութիւնս։

Երբ իմ հոգիս խռովքի կը մատնուի, դուն կը հսկես քայլերուս. իմ գացած ճամբուս մէջ ինծի թակարդ լարեցին։

Աջ ու ձախ կը նայիմ, եւ կը տեսնեմ որ գիս նկատի առնող չկա՛յ. չունի՛մ ապաւէն, ինձմով հետաքրքրուող չկա՛յ։

Կ՚աղաղակե՛մ քեզի, Տէ՛ր, դո՛ւն ես իմ ապաւէնս, եւ ողջերու երկրին մէջ՝ ինծի վիճակուած բաժինը։

Մտի՛կ ըրէ աղաղակիս, որովհետեւ չա՛տ խեղճացայ, ազատէ՛ գիս հալածիչներէս, որովհետեւ ինձմէ աւելի զօրաւոր են։

Տէ՛ր, իմ բանտէս դո՛ւրս հանէ գիս, որպէսզի քու անունդ գովերգեմ. եւ արդարները ինծի պիտի միանան՝ ինծի հանդէպ ցուցաբերած քու բարութեանդ համար։

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ։

Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ՄԱՂԹԱՆՔ

ՔՀՆ. *Օրհնեալ ես, Տէ՛ր, որ երկնային բարձունքներու մէջ կը բնակիս եւ օրհնեալ է մեծափառութիւնդ։ Դուն լուսատուներ հաստատեցիր երկինքի մէջ երկնակամարին վրայ եւ հոնկէ լուսաւորեցիր ամբողջ տիեզերքը։ Արեւը ստեղծեցիր ցերեկին որպէս լուսատու, լուսինն ու աստղերը՝ գիշերին լուսատու, որպէս ճրագ։ Դուն գովելի, սուրբ եւ առաջին լոյսն ես, որմէ*

խաւարը փախուստ կու տայ։ Ուստի քու կենդանի լոյսդ ծագեցուր մեր սրտերուն մէջ, եւ մենք միաբան ըսենք՝ օրհնեալ է փառաւոր սուրբ անունդ։ Քեզի կ՚առաքենք օրհնաբանական եւ փառաբանական երգերը, Հօրդ եւ Որդիիդ եւ Սուրբ Հոգիիդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ՔԱՐՈԶ

ՍԲԿ. *Հասեալքս ի ժամ երեկոյիս ամենեքեան համբառնալով գՁեռս մեր փառաւորեմք զքեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր, որ չնորհեցեր մեզ զտիւս խաղաղութեամբ անցուցանել եւ հասանիլ ի ժամ երեկոյիս։ Արժանաւորեա՛ զմեզ, Տէ՛ր, սուրբ սրտիւ, հրեշտակային երգով գոհաբանութիւն մատուցանել Տեառն Աստուծոյ ամենակալիդ. կեցո՛ եւ ողորմեա՛։*

ՔՀՆ. *Կեցո՛ Տէր։*

ՍԲԿ. *Ողորմեա՛ց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան քումմ. ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։*

ՔՀՆ. *Տէ՛ր ողորմեա՛, Տէ՛ր ողորմեա՛, Տէ՛ր ողորմեա՛։*

Երեկոյեան այս ժամերգութեան ժամանակներս, անդադար կը փառաւորենք Հայրը եւ Որդին եւ Սուրբ Հոգին, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ՄԵՍԵԴԻՔ

ԴՊՐ. *Արդարին բերնէն իմաստութիւն կը բղխի, անոր լեզուն կը խօսի ինչ որ արդարացի է։*

Սիրտդ մի՛ նեղեր չարերուն համար, ո՛չ ալ նախանձէ անօրէն մարդոց։

Ընթերցում Ծնունդներու գիրքէն (1.1–3.24)

Սկիզբէն Աստուած երկինքն ու երկիրը ստեղծեց։ Բայց երկիրը անկերպարան եւ դատարկ էր։ Ամէն ինչ ծածկուած էր խորունկ ջուրերով, որոնց վրայ խաւարը կը տիրէր, եւ

Աստուածոյ Հոգին ջուրերուն վրայ կը չրջէր։

Աստուած ըսաւ.

— Լո՛յս թող ըլլայ։

Լոյսը գոյացաւ, եւ Աստուած տեսաւ թէ լոյսը բարի է։ Ապա Աստուած բաժնեց լոյսն ու խաւարը. լոյսը կոչեց «Ցերեկ», իսկ խաւարը՝ «Գիշեր»։ Եւ գիշեր ու ցերեկ միասին՝ կազմեցին առաջին օրը։

Աստուած ըսաւ.

— Թող ջուրերուն միջեւ տարածութիւն մը ըլլայ, որ բաժնէ ջուրերը իրարմէ։

Եւ այնպէս եղաւ։ Աստուած վերին եւ ներքին ջուրերուն միջեւ ստեղծեց կամար մը, որ «Երկինք» կոչեց։ Երեկոյ եղաւ, եղաւ առաւօտ։ Այսպէս ամբողջացաւ երկրորդ օրը։

Աստուած ըսաւ դարձեալ.

— Երկինքին տակ գտնուող ջուրերը թող մէկտեղուին եւ ցամաքը երեւի։

Եւ այնպէս եղաւ։ Աստուած ցամաքը կոչեց «Երկիր», իսկ ջուրերուն գանգուածը կոչեց «Ծով», եւ տեսաւ թէ բարի են։ Ապա Աստուած ըսաւ.

— Թող երկիրը դալար բոյսեր ու հացահատիկներ բուսցնէ, եւ պտղատու ծառեր, որոնք իրենց տեսակը բազմացնելու սերմը իրենց մէջ ունենան։

Եւ այնպէս եղաւ։ Երկիրը գանազան բոյսեր ու հացահատիկ բուսցուց, ինչպէս նաեւ ծառեր, որոնց պտուղները իրենց տեսակը բազմացնելու սերմը իրենց մէջ ունէին։ Եւ Աստուած տեսաւ թէ բարի են։ Երեկոյ եղաւ, եղաւ առաւօտ։ Այսպէս ամբողջացաւ երրորդ օրը։

Աստուած ըսաւ.

— Երկնակամարին վրայ լուսատուներ թող ըլլան, որպէսզի ցերեկն ու գիշերը իրարմէ զատեն եւ նշան ըլլան եղանակները, օրերն ու տարիները որոշելու, եւ երկինքի

բարձունքէն երկիրը լուսաւորեն։

Եւ այնպէս եղաւ։ Աստուած երկու մեծ լուսատուները ստեղծեց. արեւը՝ ցերեկին, իսկ լուսինը՝ գիշերին իշխելու համար։ Ստեղծեց նաեւ աստղերը։ Զանոնք բոլորը երկնակամարին վրայ հաստատեց, որպէսզի երկրին լոյս տան, ցերեկին ու գիշերին իշխեն եւ լոյսն ու խաւարը բաժնեն։ Եւ Աստուած տեսաւ թէ բարի են։ Երեկոյ եղաւ, եղաւ առաւօտ։ Այսպէս ամբողջացաւ չորրորդ օրը։

Աստուած ըսաւ կրկին.

— Թող ջուրերը լողացող կենդանի էակներով լեցուին, եւ թռչուններ թռչին երկրին վերեւ՝ երկնակամարի տարածքին։

Եւ այնպէս եղաւ։ Աստուած ստեղծեց մեծամեծ կէտ ձուկերն ու զանազան տեսակի կենդանի արարածները, որոնք ջուրերուն մէջ կը լողան, եւ բոլոր տեսակի թեւաւորները։ Եւ Աստուած տեսաւ թէ բարի են, օրհնեց զանոնք, ըսելով.

— Աճեցէ՛ք, բազմացէք եւ լեցուցէ՛ք ծովերուն ջուրերը, իսկ թռչունները թող բազմանան երկրի վրայ։

Երեկոյ եղաւ, եղաւ առաւօտ։ Այսպէս ամբողջացաւ հինգերորդ օրը։

Աստուած ըսաւ.

— Թող երկիրը զանազան տեսակի չնչաւոր կենդանիներ՝ ամէն տեսակ ընտանի անասուն, սողուն գազան առաջ բերէ։

Եւ այնպէս եղաւ։ Աստուած ստեղծեց երկրի բոլոր տեսակի գազանները, ընտանի անասուններն ու սողունները, եւ տեսաւ թէ բարի են։ Եւ Աստուած ըսաւ.

— Մարդեր ստեղծենք, մեր պատկերին համաձայն եւ մեզի նման, որոնք իշխեն ծովու ձուկերուն, երկինքի թռչուններուն եւ երկրի վրայ գտնուող անասուններուն ու բոլոր սողուններուն։

Աստուած մարդեր ստեղծեց իր պատկերին համաձայն.

Աստուծոյ պատկերին համաձայն ստեղծեց զանոնք, արու եւ էգ ստեղծեց զանոնք։

Աստուած օրհնեց զանոնք, ըսելով.

— Աճեցէ՛ք, բազմացէ՛ք, երկիրը լեցուցէք եւ անոր տիրեցէ՛ք։ Իշխեցէ՛ք ծովու ձուկերուն, երկինքի թռչուններուն եւ երկրի վրայ չարժող բոլոր կենդանիներուն։

— Եւ չարունակեց.

— Տեսէ՛ք, երկրի բոլոր հացահատիկներն ու սերմնաւոր պտղատու ծառերը ձեզի որպէս կերակուր սահմանեցի. իսկ բոլոր գազաններուն, երկինքի թռչուններուն եւ երկրի վրայ չարժող բոլոր չնչաւոր կենդանիներուն համար որպէս կերակուր սահմանեցի դալար բոյսերը։

Եւ այնպէս եղաւ։ Աստուած դիտեց իր ամբողջ ստեղծագործութիւնը, եւ տեսաւ թէ ամէն ինչ չա՛տ բարի է։ Երեկոյ եղաւ, եղաւ առաւօտ։ Այսպէս ամբողջացաւ վեցերորդ օրը։

Այսպէս ստեղծուեցան երկինքն ու երկիրը իրենց ամբողջութեամբ։

Եօթներորդ օրը, վերջացուցած ըլլալով իր բոլոր գործերը, Աստուած դադար առաւ գործելէ, եւ օրհնեց ու նուիրագործեց եօթներորդ օրը, որովհետեւ այդ օրն էր որ Աստուած դադար առաւ ստեղծագործելէ։

Ահա ա՛յս է երկինքի ու երկրի ստեղծման պատմութիւնը։

Երբ Տէրը՝ Աստուած, նախ երկինքն ու երկիրը ստեղծեց, դեռ երկրի վրայ ոեւէ վայրի տունկ կամ խոտ բուսած չէր, որովհետեւ տակաւին Տէրը՝ Աստուած, անձրեւ ղրկած չէր երկրի վրայ, եւ մարդ չկար որ հողը մշակէր։ Բայց գետնէն աղբիւր կը բղխէր եւ ամբողջ երկրի երեսը կ՚ոռոգէր։

Տէրը՝ Աստուած, երկրի փոշիէն մարդուն մարմինը ձեւաւորեց, անոր ռունգերուն կեանքի չունչ փչեց, եւ մարդը

դարձաւ ապրող էակ։

Տէրը՝ Աստուած, երկրի արեւելեան կողմը, Եդեմի մէջ, պարտէզ մը տնկեց, եւ հոն դրաւ իր ձեւաւորած մարդը։ Ապա Տէրը՝ Աստուած, ամէն տեսակի գեղեցկատեսիլ ու քաղցրահամ պտուղներով ծառեր բուսցուց գետնէն, իսկ պարտէզին կեդրոնը դրաւ կեանքի ծառը, ինչպէս նաեւ բարիի ու չարի գիտութեան ծառը։

Եդեմէն գետ մը կը բղխէր պարտէզը ոռոգելու համար, եւ հոնկէ չորս ճիւղերու կը բաժնուէր։ Առաջինը կը կոչուի Փիշոն. այս գետը կը պատէ ամբողջ Հաւիլա կոչուած երկիրը, որ ծանօթ է իր ոսկիով՝ որ ազնիւ է, եւ անուշահոտ խէժով ու եղնգաքարով։ Երկրորդ գետը Գիհոնն է, որ ամբողջ Քուշի երկիրը կը պատէ։ Երրորդը Տիգրիսն է, որ Ասորեստանի արեւելքէն կը հոսի։ Իսկ չորրորդ գետը Եփրատն է։

Տէրը՝ Աստուած, առաւ մարդը եւ զայն Եդեմի պարտէզին մէջ դրաւ, որպէսզի մշակէ ու խնամէ զայն։ Եւ Տէրը՝ Աստուած, հետեւեալ պատուէրը տուաւ մարդուն.

— Պարտէզի բոլոր ծառերէն կրնաս ուտել. բայց բարիի ու չարի գիտութեան ծառէն չուտես, որովհետեւ ա՛յն օրը որ անկէ ուտես՝ գիտցիր որ պիտի մեռնիս։

Ապա Տէրը՝ Աստուած, խորհեցաւ. «Մարդուն համար լաւ չէ մինակութիւնը. ուստի յարմար օգնական մը տամ իրեն»։ Տէրը՝ Աստուած, դարձեալ հող առնելով ստեղծեց բոլոր վայրի գազաններն ու երկինքի թռչունները, եւ զանոնք մարդուն բերաւ՝ տեսնելու համար թէ ի՛նչ անուն պիտի տայ անոնց, որպէսզի իւրաքանչիւրը կոչուի մարդուն տուած անունին համաձայն։ Եւ մարդը բոլոր անասուններուն, երկինքի թռչուններուն ու բոլոր վայրի գազաններուն անուններ տուաւ։ Բայց մարդը իրեն յարմար օգնական մը չգտաւ։ Ուստի Տէրը՝ Աստուած, խոր քուն բերաւ մարդուն վրայ, եւ անոր քնացած ատեն՝ անոր կողին ոսկորներէն մէկը

առնելով՝ տեղը միասով ծածկեց։ Ապա, մարդուն կողէն առնուած ոսկորէն կին մը ճեւաւորեց եւ զայն մարդուն բերաւ։

— Ահա ասիկա իմ ոսկորէս ու մարմինէս է,— գոչեց մարդը, — ասիկա կին պիտի կոչուի, որովհետեւ այր մարդէն առնուեցաւ։

(Ահա ա՛յս է պատճառը, որ մարդը իր հայրն ու մայրը կը թողու եւ իր կնոջ կը միանայ, եւ երկուքը մէկ մարմին կը կազմեն)։

Արդ, մարդ եւ կին երկուքն ալ մերկ էին, բայց ամօթ չէին զգար իրարմէ։

Տիրոջ՝ Աստուծոյ, ստեղծած երկրի գազաններուն մէջ ամենէն խորամանկը օձն էր, որ կնոջ ըսաւ.

— Ուրեմն իրա՞ւ Աստուած ըսաւ, որ պարտէզին մէջ եղած բոլոր ծառերէն չուտէք։

— Ո՛չ,— պատասխանեց կինը օձին,— պարտէզին ծառերէն կրնանք ուտել։ Միայն թէ Աստուած ըսաւ, որ պարտէզին մէջտեղը գտնուող ծառին չմօտենանք եւ չուտենք, որպէսզի չմեռնինք։

— Ո՛չ, չէք մեռնիր, — ըսաւ օձը կնոջ։

— Բայց Աստուած գիտէ, թէ այն օրը որ անկէ ուտէք՝ ձեր աչքերը պիտի բացուին եւ աստուածներու պէս պիտի ըլլաք, որոնք բարին ու չարը կը ճանչնան։

Կինը տեսաւ թէ ծառը ախորժաբեր էր եւ ակնահաճոյ, եւ միաժամանակ ցանկալի՝ այդ գիտութիւնը ձեռք բերելու համար։ Քաղեց անոր պտուղէն եւ կերաւ։ Ձետոյ տուաւ նաեւ իր ամուսինին, որ նոյնպէս կերաւ։ Այն ատեն երկուքին ալ աչքերը բացուեցան, եւ անդրադարձան թէ մերկ էին։ Ուստի թզենիի տերեւներով իրենց ծածկոցներ չինեցին։

Երեկոյեան դէմ լսեցին Ձայնը Տիրոջ՝ Աստուծոյ, որ պարտէզին մէջ կը պտըտէր, եւ այր ու կին պարտէզին

ծառերուն եւին պահուըտեցան իրմէ։ Տէրը՝ Աստուած, մարդը կանչեց, ըսելով.

— Ո՞ւր ես։

— Պարտէզին մէջ ձայնդ լսեցի,— պատասխանեց մարդը,— եւ վախցայ, որովհետեւ մերկ էի, ուստի պահուըտեցայ։

— Ո՞վ ըսաւ քեզի՝ թէ մերկ ես,— հարցուց Աստուած,— ուրեմն կերա՛ր այն ծառէն, որմէ քեզի պատուիրեցի չուտել։

Եւ մարդը պատասխանեց.

— Կինը՝ որ ինծի ընկեր տուիր՝ ի՛նք տուաւ ինծի անկէ, եւ կերայ։

Տէրը՝ Աստուած, հարցուց կնոջ.

— Այդ ի՞նչ ըրիր։

— Օ՛ձը գիս խաբեց, եւ կերայ,— պատասխանեց կինը։

Տէրը՝ Աստուած, օձին ըսաւ.

— Քանի այդպէս ըրիր, անիծեա՛լ ըլլաս դուն երկրի բոլոր ընտանի անասուններուն ու բոլոր գազաններուն մէջ։ Փորիդ վրայ սողաս, եւ ամբողջ կեանքիդ ընթացքին հող ուտես։ Այս պահէն սկսեալ թշնամութիւն պիտի հաստատեմ քու եւ կնոջ, քու սերունդիդ եւ անոր սերունդին միջեւ։ Անիկա քու գլուխդ պիտի ճգմէ, եւ դուն անոր կրունկը պիտի խայթես։

Ապա կնոջ դառնալով ըսաւ.

— Պիտի բազմապատկեմ ծննդաբերութեանդ ցաւերը. ցաւերու մէջ զաւակ պիտի ծնիս։ Միշտ ամուսինիդ պիտի ցանկաս եւ ան քու վրադ պիտի իշխէ։

Իսկ մարդուն ըսաւ.

— Որովհետեւ կնոջդ խօսքը մտիկ ըրիր եւ կերար այն ծառէն, որմէ քեզի պատուիրեցի չուտել, քու պատճառովդ անիծեա՛լ ըլլայ երկիրը։ Կեանքիդ բոլոր օրերուն՝ դժուարութեամբ հացդ վաստկիս անկէ։ Հողը փուշ եւ

տատասկ պիտի բուսցնէ քեզի, եւ դուն վայրի բոյսեր պիտի ուտես։ Երեսիդ քրտինքով պիտի ուտես հացդ, մինչեւ դարձեալ դառնաս հողին՝ որմէ ստեղծուեցար։ Որովհետեւ հողէն ես՝ հողին պիտի դառնաս։

Մարդը իր կինը կոչեց Եւա, որ կը նշանակէ՝ կեանք, որովհետեւ ա՛ն է բոլոր ապրող մարդոց մայրը։

Տէրը՝ Աստուած, մաչկեղէն հագուստներ պատրաստեց եւ մարդուն ու անոր կնոջ հագցուց։ Ապա Տէրը՝ Աստուած, խորհեցաւ. «Հիմա մարդը մեզի պէս կը ճանչնայ բարին ու չարը։ Արդ, չըլլայ որ փորձուի կեանքի ծառէն ալ ճաշակելու՝ յաւիտեան ապրելու համար»։ Ուստի Տէրը՝ Աստուած, Եդեմի պարտէզէն արտաքսեց զայն, որպէսզի երթայ մշակէ հողը, որմէ ստեղծուեցաւ։ Դուրս հանեց մարդը, եւ Եդեմի պարտէզին արեւելեան կողմը պահապան դրաւ քերովբէներն ու բոցեղէն փայլատակող սուրը, որպէսզի կեանքի ծառին ճամբան պահպանեն։

Ընթերցում Առակներու գիրքէն (1.1–9)

Իսրայէլի թագաւորին՝ Դաւիթի որդի Սողոմոնին առակները, որոնք կը սորվեցնեն՝ իմաստութիւն եւ կրթութիւն ձեռք բերել, իմաստալից ասութիւններ հասկնալ. կրթութեան ճամբով՝ իմաստուն վարմունք մը, այսինքն՝ արդարութիւն, արդարադատութիւն եւ ուղղամտութիւն ձեռք բերել։

Այս առակները անփորձներուն խորագիտութիւն կու տան, երիտասարդներուն գիտութիւն եւ խոհականութիւն կու տան, այս առակները լսելով՝ իմաստունը իր գիտելիքը կ՚աւելցնէ, խելացի մարդը ուղղութիւն կը ստանայ, եւ ի վիճակի կ՚ըլլայ՝ առակներն ու անոնց խորին իմաստը, իմաստուններու խօսքերն ու խրթնաբանութիւնները հասկընալու։

ԶԱստուած ճանչնալու սկզբնաքայլը Տիրոջ երկիւղը

ունենալն է. միայն անմիտներն են որ իմաստութիւնն ու կրթութիւնը կ՚արհամարհեն։

Ո՛րդեակ, մտի՛կ ըրէ հօրդ խրատները, եւ մի՛ մերժեր մօրդ քեզի սորվեցուցած բանները, որովհետեւ անոնք գլխուդ դրուած չնորհքի դափնեպսակ են, վիզդ կախուած ոսկի մանեակ են։

Ընթերցո՛ւմ Եսայի Մարգարէի՛ գիրքէ՛ն (40.1-8)

«Մխիթարեցէ՛ք իմ ժողովուրդս», կ՚ըսէ ձեր Աստուածը, մխիթարեցէ՛ք զանոնք։ Քաջալերեցէ՛ք Երուսաղէմի բնակիչները եւ ըսէք անոնց, թէ վերջ գտած են իրենց նեղութիւնները եւ ներուած են իրենց անօրէնութիւնները։ Ես զանոնք կրկնակի պատժեցի իրենց մեղքերուն համար»։

Անապատին մէջ աղաղակողին ձայնը կ՚ըսէ. «Ամայքին մէջ պատրաստեցէ՛ք Տիրոջ ճամբա՛ն, անապատին մէջ հարթեցէ՛ք անոր չաւիղները։ Բոլոր ձորերը պիտի լեցուին, եւ բոլոր լեռներն ու բլուրները գետնին պիտի հաւասարին։ Բոլոր ծուռ ճամբաները ուղիղ պիտի ըլլան եւ խորտուբորտ երկիրը հարթ հաւասար պիտի ըլլայ։ Ապա, Տիրոջ փառքը պիտի յայտնուի, եւ ամբողջ մարդկութիւնը պիտի տեսնէ զայն, որովհետեւ Տէրը ի՛նք խոստացաւ ասիկա»։

Ձայն մը կը լսեմ, որ կ՚ըսէ. «Յայտարարէ՛ պատգամը», եւ ես կը հարցնեմ. «Ի՞նչ պատգամ տամ»։

Ձայնը կ՚ըսէ. «Յայտարարէ՛ որ ամբողջ մարդկութիւնը խոտ պէս է, անոր ունեցած վայելչութիւնը դաշտի ծաղիկի կը նմանի։ Խոտը կը չորնայ եւ ծաղիկը կը թառամի, երբ Տէրը հով ղրկէ անոնց վրայ. իրապէս որ մարդկութիւնը խոտի կը նմանի։ Արդարեւ, խոտը կը չորնայ, ծաղիկը կը թառամի, բայց մեր Աստուծոյ խօսքը յաւիտեան կը մնայ»։

ԴՊՐ. *Իմ աղօթքս քեզի մատուցուած խունկ թող ըլլայ,*
Վեր բարձրացած ձեռքերս՝ իրիկնային զոհ։

ՍԲԿ. *Եւ եւս խաղաղութեան գՏէր աղաչեսցուք։ Աղաչեսցուք գամենակալն Աստուած՝ գՀայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, զթագաւորն խաղաղութեան յաղագս խաղաղութեան եւ վասն միայնոյ սուրբ կաթողիկէ եւ առաքելական Եկեղեցւոյ, զի բազում ամս խաղաղութեամբ տացէ մեզ Տէր Աստուած մեր եւ զթագաւորս խաղաղարարս առաքեսցէ առ մեզ վասն մեծի սուրբ եւ ահաւոր անուան իւրոյ. զպետս գաւառաց, զգօրավարս, զգօրագլուխս, զժողովուրդս, զմուտս եւ զելս մեր խաղաղութեամբ պահեսցէ եւ զամենայն պատերազմունս թշնամւոյն խորտակեսցէ ի մէնջ։ Տէրն ամենակալ կեցուսցէ եւ ողորմեսցի։*

ՔՀՆ. *Կեցո՛, Տէ՛ր։*

ՍԲԿ. *Զերեկս մերձեալ եւ գառաջակայ գիւղերս խաղաղութեամբ անցուցանել հաւատով՝ ի Տեառնէ խնդրեսցուք։*

ՔՀՆ. *Շնորհեա՛, Տէ՛ր։*

ՍԲԿ. *Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան անճանց մերոց՝ ի Տեառնէ խնդրեսցուք։*

ՔՀՆ. *Շնորհեա՛, Տէ՛ր։*

ՍԲԿ. *Զքաւութիւն եւ զթողութիւն յանցանաց մերոց՝ ի Տեառնէ խնդրեսցուք։*

ՔՀՆ. *Շնորհեա՛, Տէ՛ր։*

ՍԲԿ. *Զսրբոյ խաչին մեծ եւ կարող զօրութիւնն յօգնութիւն անճանց մերոց՝ ի Տեառնէ խնդրեսցուք։*

ՔՀՆ. *Շնորհեա՛, Տէ՛ր։*

ՍԲԿ. *Եւ եւս՝ միաբան վասն ճշմարիտ եւ սուրբ հաւատոյս մերոյ՝ գՏէր աղաչեսցուք։*

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ՍԲԿ. *Զանճինս մեր եւ զմիմեանս Տեառն Աստուծոյ յամենակալին յանճն արասցուք։*

ՔՀՆ. *Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցուք։*

ՍՐԿ. *Ողորմեա՛ց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան քումմ, ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։*

ՔՀՆ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ԱՂՕԹՔ

Լսէ՛ մեր ձայնը, ո՛վ Տէր, մեր Աստուածը. ընդունէ՛ մեր աղաչանքը, մեր ձեռամբարձ փառաբանութիւնն ու աղօթքը, եւ սրբագործէ՛ երեկոյեան մեր այս պաշտամունքը՝ իբրեւ անուշահոտ ընծայ, քու կամքիդ համաձայն մատուցուած։ Աւելցո՛ւր, Տէ՛ր ամենակալ, մեր հաւատքը, յոյսն ու սէրը, եւ մեր բոլոր առաքինի գործերը, որպէսզի քու բարեսէր կամքիդ համաձայն՝ բարեպաշտութեամբ ապրինք միշտ, օր ու գիշեր, եւ արժանի ըլլանք մեր հոգիներու փրկութեան եւ հոգեւոր կեանքիդ հասնելու։ Կ՝աղաչենք քեզի, ո՛վ Տէր, որ չնորհքիդ ու ողորմութեանդ արժանանանք, եւ չնորհակալութեամբ փառաւորենք քեզ՝ Հայր եւ Որդի եւ Սուրբ Հոգի, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Խաղաղութիւն բոլորին։

Աստուծոյ երկրպագենք։

Քեզի կ՝երկրպագենք, ո՛վ Տէր, մեր Աստուածը, եւ չնորհակալութիւն կը յայտնենք՝ որ այս երկար օրը խաղաղութեամբ անցուցինք։ Կ՝աղաչենք քեզի, Տէ՛ր, չնորհէ՛ նաեւ որ այս երեկոն եւ յառաջիկայ գիշերը անցընենք առանց մեղքի եւ առանց գայթակղութեան։ Հաստատուն եւ անխախտ պահէ մեզ՝ հաւատքին, յոյսին եւ սիրոյ մէջ, ինչպէս նաեւ քու պատուիրաններուդ պահպանութեան մէջ։ Համայն աշխարհի համար խաղաղութիւն կը խնդրենք, քու սուրբ Եկեղեցիիդ՝ ամրապնդում, եւ մեր հոգիներուն՝ փրկութիւն։ Որպէսզի, մեր խնդրանքներուն կատարումը քեզմէ ստանալով՝ տեւական եւ

մեծավայելուչ փառաբանութիւն բարձրացնենք դէպի երկինք՝ քու ամենազօր Տէրութեանդ, Քրիստոս՝ մեր Աստուածը. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ԴՊՐ. *Սուրբ Աստուած, սուրբ եւ հզօր, սուրբ եւ անմահ, որ եկիր եւ գալոցդ ես ողորմեա մեզ* (երեք անգամ կրկնել)։

Փառաւորեալ եւ օրհնեալ միշտ սուրբ կոյս Աստուածածնին Մարիամ՝ մայր Քրիստոսի, մատո գաղաչանս մեր որդւոյ քո եւ Աստուծոյ մերոյ։

ՄԱՂԹԱՆՔ

ՔՀՆ. *Ո՛վ մեր Աստուածը, փրկէ՛ մեզ փորձութենէ եւ մեզի եկող բոլոր փորձանքներէն։*

ՔԱՐՈԶ

ՍՐԿ. *Եւ եւս խաղաղութեան գՏէր աղաչեսցուք։*

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ճայնի աղաչանաց մերոց բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին եւ իջանելոյ ի վերայ մեր ողորմութեան եւ գթութեան Տեառն Աստուծոյ։ Ամենակա՛լ Տէր Աստուած մեր, կեցո՛ եւ ողորմեա՛։

ՔՀՆ. *Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

ՍԱՂՄՈՍ 121 (120)

ԴՊՐ. *Աչքերս դէպի լեռները կը բարձրացնեմ, ուրկէ օգնութիւն պիտի գայ ինծի։*

Օգնութիւնս Տիրոջմէն է որ պիտի գայ, որ արարիչն է երկինքին ու երկրին։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲՋ

ԴՊՐ. *Համբարձի գաչս իմ ի լերինս ուստի եկեսցէ ինձ*

օգնութիւն։

Որ յանէից գոյացուցեր զքո զարարածս ի սկզբանէ. ի պատկեր աստուածութեանդ քո ստեղծեր մարդ ի հողոյ. ժառանգել նմա զանպատում լզկեանս։

Իսկ պատրանօք բանսարկուին ի դրախտէն արտաքս անկեալ. ի յաւէժ կենդանութեանն մահաւիթ պլտղով մեռեալ, մերկացաւ լզփառս անըստուեր լուսոյն։

Այլ դու Փրկիչ բարերար որ մարմնացար ի սուրբ կուսէն, եւ հեղմամբ արեանդ քո բարձեր զյանցանս նախաստեղծին, փրկելով լզմեզ յանիծից նորա։

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ։

Որ ըստ պարտեաց նախահօրըն յանճն առին յօժարութեամբ լմպել գբաժակ չարչարանաց ընդ քեզ որդիքըն Զերեդեայ. չնորհեա մեզ Տէր լզբաժակ քո փրկութեան։

Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Ի միւսանգամ քո գալըստեանըն յորժամ գաս դատել գերկիր, ընդ նոսին դասաւորեա լզմեզ ի փառս աջակողմեանն. որով հանցուք քեզ գօրհնութիւն յանըսպառ յաւիտենին։

ՍԱՂՄՈՍ

ԴՊՐ. *Ալէ՛լուիա, ալէ՛լուիա։*

Լուր մեզ Աստուած փրկիչ մեր, յոյս ամենայն ծագաց երկրի եւ որ ի ծով հեռի։

ՍՐԿ. *Ալէլուիա, օ՛րթի։*

ՔՀՆ. *Խաղաղութիւն ամենեցուն։*

ԴՊՐ. *Եւ ընդ հոգւոյդ քումմ։*

ՍՐԿ. *Երկիւղածութեամբ լուարուք։*

ՔՀՆ. *Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի* (20.17-21.28)։

ԴՊՐ. *Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր։*

ՍՐԿ. *Պուօսխումէ։*

ԴՊՐ. *Այէ Աստուած։*

ՔՀՆ. *Մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի կեանքէն։*

Եւ մինչ Յիսուս Երուսաղէմ կ՚երթար, մէկ կողմ առաւ տասներկու աշակերտները եւ ճամբու ընթացքին ըսաւ անոնց.

— Ահա Երուսաղէմ կ՚երթանք, ուր Մարդու Որդին պիտի մատնուի աւագ քահանաներուն եւ Օրէնքի ուսուցիչներուն ձեռքը, որոնք զինք մահուան պիտի դատապարտեն եւ ապա յանձնեն հեթանոսներուն, որոնք պիտի ծաղրեն զինք, ծեծեն եւ խաչը հանեն. բայց երրորդ օրը անիկա յարութիւն պիտի առնէ։

Այն ատեն Զեբեդէոսի որդիներուն մայրը իր զաւակներուն հետ մօտեցաւ Յիսուսի եւ ծունկի գալով անկէ բան մը կը խնդրէր։

— Ի՞նչ կ՚ուզես,- հարցուց Յիսուս։ Ան պատասխանեց.

— Խոստացի՛ր, որ իմ այս երկու զաւակներս քու արքայութեանդ մէջ մէկը աջ կողմդ եւ միւսը ձախ կողմդ պիտի նստին։ Յիսուս պատասխանեց.

— Չէք գիտեր թէ ի՛նչ կ՚ուզէք։ Կրնա՞ք խմել տառապանքի այն բաժակէն, որմէ ես պիտի խմեմ, կամ կրնա՞ք յանձն առնել այն մկրտութիւնը, որով ես պիտի մկրտուիմ։

— Կրնանք,- պատասխանեցին անոնք։ Յիսուս ըսաւ անոնց.

— Արդարեւ դուք պիտի խմէք այն բաժակէն, որմէ ես պիտի խմեմ եւ մկրտուիք այն մկրտութեամբ, որով ես պիտի մկրտուիմ, բայց իմ աջ եւ ձախ կողմս նստեցնելու իրաւունքը իմս չէ, այլ այդ տեղերը Հայրս պիտի տայ անոնց՝ որոնց համար պատրաստած է։ Երբ միւս տասը աշակերտները լսեցին ասիկա, բարկացան երկու եղբայրներուն վրայ։ Յիսուս բոլորն ալ իր մօտ կանչեց եւ ըսաւ.

— Գիտէք որ ազգերու իշխանները կը տիրեն իրենց

հպատակներուն վրայ եւ դեկավարները կ՚իշխեն իրենց ժողովուրդներուն վրայ։ Բայց ձեր պարագային այդպէս պէտք չէ ըլլայ։ Եթէ ձեզմէ մէկը ուզէ մեծ ըլլալ՝ պէտք է ձեր սպասաւորը ըլլայ, եւ եթէ ձեզմէ մէկը ուզէ առաջին ըլլալ՝ պէտք է ձեր ծառան ըլլայ, որովհետեւ Մարդու Որդին, ինքն ալ, չեկաւ ուրիշներու կողմէ սպասաւորուիլն ընդունելու, այլ սպասաւորելու եւ իր կեանքը չատերու համար որպէս փրկագին տալու։

ՔԱՐՈԶ

ՍՐԿ. *Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութեամբ ի Տեառնէ, զի զողորմութեան զչնորհս իւր արասցէ ի վերայ մեր։ Տէրն ամենակալ կեցուսցէ եւ ողորմեսցի։*

ԴՊՐ. *Կեցո՛, Տէ՛ր։*

ԴՊՐ. *Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛, Տէ՛ր, ողորմեա՛։*

ԱՂՕԹՔ

ՔՀՆ. *Քրիստոս՝ մեր Աստուածը, դուն որ խաղաղութեան թագաւորն ես եւ օգնականն ու փրկիչը մեր հոգիներուն, խաղաղութեան մէջ պատսպարէ եւ պահէ քու ժողովուրդդ սուրբ եւ պատուական խաչիդ հովանիին տակ։ Փրկէ՛ մեզ երեւելի եւ աներեւոյթ թշնամիներէն եւ արժանի ըրէ գոհութեամբ փառաւորել քեզ, Հօրը եւ Սուրբ Հոգիին հետ միասին, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։*

ՔՀՆ. *Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս։ Ամէն։*

Հայր մեր, որ յերկինս ես, սուրբ եղիցի անուն քո։ Եկեսցէ արքայութիւն քո։ Եղիցին կամք քո՝ որպէս յերկինս եւ յերկրի։ Զհաց մեր հանապազորդ տո՛ւր մեզ այսօր։ Եւ թո՛ղ մեզ զպարտիս մեր, որպէս եւ մեք թողումք մերոց պարտապանաց։ Եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն. այլ՝ փրկեա զմեզ ի չարէ։ Զի քո է արքայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտ-

եանս։ Ամէն։

ԱՐՁԱԿՈՒՄ

ՔՀՆ. ***Օրհնեալք եղերուք ի շնորհաց Սրբոյ Հոգւոյն, երթա՛յք խաղաղութեամբ, եւ Տէր եղիցի ընդ ձեզ ընդ ամենեսեան դ։ Ամէն։***